Tizenötödik évfolyam. 212-ik szám.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
6-szorosan petit sor egyszer 80 fil. minden következésnél 16 fillér.
Egyszer sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 251.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900. | FELELŐS SZERKESZTŐ: Stauber József. | Péntek, szeptember 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Szegények vagyunk, de jól élünk.
A kinai háború.
A magyar vendéglősök kongresszusa.
Kilencz tűzoltó.
A szerb király házasságának kulisszatitkai.
Nagy tüz Aradon.
Krüger Európában.
A kis művésznő barátja.
A szatmári testvérgyilkosság a kurián.
Tárcza: Kiválás. Irta: Andronicus.
Csarnok: Királynék.

Szegények vagyunk, de jól élünk.

Arad, szeptember 13.

Meg lehetünk elégedve magunkkal. Ugyanazon emlékezetes napon, a melyen a város törzsvagyonához tartozó regalekötvények „koszt"-ba adását vagy szebben mondva „lombardirozását" elhatározta a városi közgyülés: ugyanazon napon dicsértek meg bennünket a városunkba érkezett vendéglősök. Ezek pedig értenek hozzá. Megfordultak az országban és a külföldön és szókimondó emberek, kik az elismerő dicséretnél nem éreznek kevesebbet, mint a mennyit mondanak. Ha ők azt mondják, hogy Arad kellemes és szép város ugy el lehet hinnünk. Ez nem bók, hanem igazság!

Mely vidéki magyar városnak van még ily modern csatornázása és vizvezetéke? Igaz ugyan, hogy financzialiter nem voltunk rá megérve és sok aradi háziur lett szegényebb általa. De a viz jó, az egészségügy szintén jobb és a mit vesztettünk a vámon, visszanyerjük a réven. Fizetünk nagy csatornázási adót, de legalább tiszta, pormentes levegőt szivunk érte. A vizvezetéki kérdésben a város lakossága két részre oszlik. Egy része szidja az angolokat, mig a másik része — tekintet nélkül a kiadásokra — ujból csináltatná meg a vizvezetéket, angolokkal vagy akár azok nélkül.

A vizvezeték után az aszfaltot kell megemlitenünk. Nos hát itt csak egy vélemény van: mindenki drágálja. És ha kivételesen valaki nem drágálja, ugy azért a pénzért rossz minőségünek mondja. Az aradi aszfalt is példa rá, hogy bizony nem lehet mindenkinek eleget tenni.

És önérzetes büszkeséggel kérdjük: mely vidéki városnak van állandó szinészete? E téren is Arad város uttörőnek mondhatja magát. Példát adhat a többi városoknak, hogyan *nem kell* épiteni. Az előirányzott kiadások a budget majdnem kétszeresére nőttek fel. És a bevételek? Örülni fogunk, ha annak a felét szedjük be, a mivel kecsegtettek bennünket. De vajon meg van-e érte az erkölcsi elienérték? Jobb-e a szinészet és a szinészek sorsa? Az előadások nivója emelkedett-e? A válasz helyében ott találjuk a deficzitet, melynek nyomában fü nem nő.

A nyári szinház közelében ott diszlik a Baross-parki kioszk. Drága, fényüző épitkezés, mely szinte nem fizeti ki magát. Ebből az épitkezésből tanulhattunk volna, de ugy látszik a magunk kárán sem tudunk tanulni.

Példa rá a kaszárnyaépités. A tegnapi városi közgyülés egyik szónoka, ki a lombard üzlet tervét javasolta, czélszerünek vélte hangsulyozni azt, hogy „nem óhajt foglalkozni azzal, vajon szükséges-e a kaszárnya felépitése vagy nem. Ezen — mondja tovább — tul van a törvényhatóság." Mi azt hisszük, hogy ez csak körülirás, még pedig a Tallayrand irályában, mely szerint azért adatott a szónoklás, hogy az ember elrejtse a gondolatait. Hát mi megmondjuk azt, mit a szónok körülirt. A kaszárnyaépités egy „passiv" beruházás, mely nem fizeti ki magát, nem hozza meg kamatait, a melylyel szemben ki tudunk békülni, ha aradi iparosok foglalkozáshoz jutnak általa. Ha *A*-t mondtunk, *B*-t is mondunk, de ha ujból kellene *A*-t mondanunk, *jobban meggondolnánk.*

„Jobban meggondolni": ez legyen ezentul a jelszó. Mert Arad nagy város, mely nem állhat meg. *Haladnia kell ezentul is. De haladni ugy, hogy hátra is tekintsünk.* Ha hátra tekintünk, látnunk kell, hogy nem megy oly jól a dolgunk, mint azt hittük. *Szegények vagyunk* és a *gazdagság látszata* sok pénzbe kerül.

Haladjunk ezentul is, elégitsük ki szükségleteinket, de a lehető legolcsóbb módon. Aszfaltozzunk ezentul is, de ne oly drágán. Ha már van törzsvagyonunk, ne

TÁRCZA.

Kiválás.

Irta: Andronicus.

A hatalmas egyetemi orvos-professzor ur a rendelő-órája után véletlenségből bukkant a családi ebédlőbe s ott igen kedélyes uzsonnázó társaságot pillantott meg.

A öreg édesanyja, nem a sokkal fiatalabb napasszonya, meg a kövérkés felesége békességesen kávézgatott és pletykázgatott egy ostoba, szép fiatal emberrel. A csinos leánya jött-ment a kredencz meg az asztal között s háziasan helyettesitette a szobaleányt.

— Hát ez az ostoba fiu, hogy kerül ide? Ez a gondolat villant át a professzor fején, a mint benyitott.

A kedélyes kis társaság nem zavartatta magát. A két öreg asszonyság, meg a középkoru kövérkés, jóizüen, csendesen nevetgélt tovább az ostoba ifjuval. Csak a leánya nézett apja felé s kezébe fogva a kávés-kannát, biztató hangon kérdezé:

— Tán te is parancsolsz egy csészével papa?

— Köszönöm nem. — És gyorsan visszavonult.

Este megkérdezte a feleségét:

— Ugy-e, doktor Fehér uzsonnázott ma veletek?

— Dehogy hát nem ismered doktor Feketét? Kitünő, kedves, szolid fiu.

— Igaz, igaz, doktor Fekete. Emlékezem rá. Ritkán volt olyan gyönge tanitványom. Valami nyomoruságos vergődéssel uszta végig a rigorózumokat.

— Már megint egy, a kit rosszul itéltetek meg. Mi asszonyok sokkal jobban észrevesszük: kiben mi lakik. Mondhatom, hogy doktor Fekete kitünő fiu. Nem csodálom, hogy Bertának nagyon tetszik.

— Hogyan? Bertának nagyon tetszik?

— Ha nem hiszed kérdezd meg tőle magától.

Másnap a professzor csakugyan meg is kérdezte.

Berta, kinek izlésére egyszerre három anya is gyakorolt befolyást, határozottan igy felelt:

— Igen papa, nekem doktor Fekete nagyon tetszik.

— De honnan? És hogy jön hozzánk uzsonnákra?

— Oh, már második télen minden bálon s majd minden jouron együtt voltunk. Ő olyan jól el tud a mamával tracscsolni, hogy igen megkedveltük. Hozzánk is régen jár; a nagymamáék szintén szeretik a kedves modoráért. Csak az fáj neki, hogy te, papa, soha sem akartad észrevenni.

— Nono, hiszen annyi már rémlik előttem, hogy többször láttam körületek; de megvallom, összetévesztettem egy bizonyos doktor Fehérrel, a ki éppen olyan gyönge hallgatóm volt, mint ő. Már arra is emlékszem, hogy itt volt a házibálunkon. Hanem hogy uzsonnázgatni is ide jár? . . .

— Igen s mi nagyon örvendünk rajta A két nagymama közt teljes békesség van azóta. Orákig is elbeszélget velük a kávés-asztalnál.

— S miről?

— A világról, az emberekről, a mai fiatalságról.

— Tán bizony még a mai rossz cselédekről is?

— Igen, ő mindenhez tud, a mi a mamáékat érdekli.

— S téged is érdekel mindaz?

— Oh igen, ha nem is annyira, mint a mamáékat. De ő, ha a mamáék le nem foglalják, engem is igen jól tud mulattatni.

— Mivel?

— Beszél a bálakról, piknikekről, jourokról, a barátnőimről, aztán életterveiről s jövőnkről.

— Hogyan? A „jövőnkről?" A tiedről meg az övéről együtt?

— Igen, mert ő engem nem sokára el fog venni.

— Tán csak el akar?

— Akar is és fog is.

— Abba majd még én is bele szólok előbb.

— Már késő, papa. A mamáék meg én már biztositottuk őt a te belegyezésedről.

Mai számunk 12 oldal.

feledjük el, hogy a vagyon kötelességekkel jár. Azzal a kötelességgel, hogy konzerváljuk, nem pedig hogy lombardirozzuk. Mert az oly törzsvagyon, melylyel szemben adósság áll, mely adósság után nagyobb kamatot kell fizetni, mint a mennyi kamatot huzunk a törzsvagyon után, az ily törzsvagyon csak ironia. Az idők talán megjavulnak és igy reméljük, hogy ez az ironia rövid életü lesz. Mire a kaszárnya felépül, valószinüleg tuladhatunk jobb árfolyamon a kosztba adott értékpapirokon is. Ennek pedig az lesz a tanusága, hogy haladásunk közben hátra is tekintünk kissé, hogy okuljunk a mocsarakból, melyek a délibábok fényével kecsegtettek. Haladjunk, de módjával — mert *szegények vagyunk.*

Egy aradi polgár.

POLITIKAI HIREK.

Minisztertanács. Ma délután *Széll* Kálmán elnöklete alatt hosszabb minisztertanács volt, melyen az egyes tárczák költségvetési kerültek tárgyalás alá.

A kinai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

London, szeptember 13.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencinből e hó 10-éről: Egy vegyes expediczió, a mely innét Paotingfuba indult, az esőzés következtében a mult szombatig elhalasztotta elindulását. Egy oszlop nyugat felé, egy másik déli irányba ment. Tizenöt mértföldnyi menet után a csapatok tábort ütöttek Janglicsibingnél Tiencintől nyugatra, miután az utat harcz nélkül tették meg. Ma reggel tovább mentek Nascsangba. Az orosz zászlókat kitüzték ama kinai házak romjaira, a melyek a folyó mentén az angol teleppel szemben vannak.

London, szeptember 13.

A Times jelenti Sanghaiból e hó 11-éről: *Li-Hung-Csang* császári ediktumot kapott, a melylyel kivüle még *Csing* herczeg és *Junglu* tábornok neveztetnek ki békealkudozókká. Csing herczeg saját házában van, mely a japán őrizet alatt álló városnegyedben fekszik. Junglu tábornok hir szerint csapataival Shanziban, Pingting közelében, Taijuangfutól keletre áll, a hol a császári udvar visszavonulási utját fedezik. Li-Hung-Csang azt tanácsolta Junglunak, hogy nyiltan ismerje be, hogy csapatai, midőn az idegeneket megtámadták nem engedelmeskedtek neki. Li-Hung-Csang akkor majd meglátja, vajjon a szövetségesek hajlandók-e őt békealkudozóként elfogadni. Csangcsifuból jelentik: Junglu tábornok késznek nyilatkozott, hogy Paotingfuba menjen, de vonakodik elfogadni a megbizást a béketárgyalásokra.

Sanghai, szeptember 13.

Megbizható forrásból eredő hirek szerint a császár, az özvegy császárné és *Tuan* herczeg Tatangfuban, Sanzi tartományban tartózkodnak, a hol rövid ideig maradnak. Innen Tai-Juen-Fuba szándékoznak menni és ha nem háborgatják őket, ott akarnak maradni.

Washington, szeptember 13.

Li-Hung-Csangnak egy hadihajót bocsátanak rendelkezésére, ha Sir Robert *Hart* ezt kivánná.

Krüger Európában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 13.

Letört a burok életfájáról annak leghatalmasabb ága, megsemmisült a világ legrokonszenvesebb nemzetének utolsó reménysége, az egy *Krüger*, a szabadságharcz kezdeményezője, a bur nemzet feje, lelkesitője és egyedüli támasza letünt a cselekvés teréről: *elhagyta az ország területét.*

Az uj század regghajnalán besötétült a szabadságért elvérzett bur nép ege — elveszett hazája, szabadsága, függetlensége, — mindaz, ami a népek éltetőereje. Küzdöttek az utolsó szál emberig, harczoltak az utolsó csepp vérig és *Krüger* volt az a varázserő, mely ez önemésztő csatákra adta a lelkesedést.

A volt független államnak elnöke nem maradhatott tovább azon a földön, mely hazája földje volt, kiszoritotta onnan az ellenség tulereje és könyes szemekkel nézte, miként pusztul el minden, mi előtte szent és drága volt.

A többit már nem a fegyverek döntik el, a többit már nem véres harczok esélyei határozzák meg, hanem a diplomáczia zöldasztalán száraz mondatokba szoritott jegyzékekben fogják megállapitani, hogy mi lesz ezentul egy hős nemzetnek sorsa.

London, szeptember 13.

A Daily Mail jelenti Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel: *Krüger* elnök kiséretében van *Piet Grobler* külügyi államtitkár és *Marais* vezérhadbiró is. Az utóbbi magával hozta hivatalnokait és könyveit. *Reitz* államtitkár nem jött el. A transzváli kormány hivatalos közleménye szerint Krüger elnök *hat havi szabadságot kapott* és e hó 28-án Európába utazik, hogy az intervenczió kieszközlésén fáradozzék. Helyettesévé hir szerint *Salk Burgert* választották meg. Krüger elnökön meglátszik az utóbbi idők szellemi tuleröltetése. Mint a Daily News értesül, Krüger elnök két orvossal meg fogja magát vizsgáltatni. A Times jelenti: Krüger elnök különvonata nem ment be az állomásra, hanem egy mellékvágányon Pott németalföldi konzul házának közelében állott meg. *Malherbe* főkincstárnokot ma este várják *Lourenco-Marquezbe.* A Daily Telegraph távirata szerint Pott konzul házát a portugál rendőrségnek egy külön védőrsége őrzi. A lourenco-marquezi kormányzó tegnap reggel látogatást tett Krüger elnöknél.

London, szeptember 13.

A lapok egybehangzóan azt mondják, hogy *Krüger* menekülése Angliára nézve sokkal kényelmesebb, mint elfogatása volna, mert ez által komoly bonyodalmak kerültetnek el. Azt hiszik, hogy Krüger távozása jóvá nem tehető csorbát ejt a Krüger-legendán.

A magyar vendéglősök kongresszusa.

— Második nap. —

(Az aradi pinczéregylet jubileuma. — Borkostoló és szőlészeti kiállitás. — Társasestély.)

Arad, szeptember 13.

A magyarországi vendéglősök kongresszusának két kiemelendő momentuma zajlott le a mai napon: az aradi pinczéregylet *ötvenéves* jubileuma és az Aradmegyei Gazdasági Egyesület által rendezett borászati és szőlészeti kiállitás.

Az egyik a Központi szálló nagytermében, a másik *Gyorokon*, a *Nádasdy* Ferencz gróf tulajdonát képező uradalomban folyt le és mindkettőről elmondhatjuk, hogy impozáns

---

A professzor nagy elképedéssel látta, hogy az asszonyok már megint fait accompli elé állitották. Minthogy igy szokták, minden családi és házi dologban. Őt óriási praxisa, meg az egyetemi professzurával járó tudományos bibelődések annyira elfoglalják, hogy nem ér rá azzal is foglalkozni, a mi otthon történik. Ezért aztán otthon az asszony nép azt teszi, a mi tetszik. S ha neki valami nem tetszik, hát mi tévő legyen? Mire őt is beavatják, már valóban csak beleegyezni lehet, mert hiábavaló botrányt tekintélyes férfiu csak nem idézhet fel.

Mire legközelebb belső barátjával, azzal a professzor-kollegájával találkozott, ki Bertának keresztapja volt, keserüen adta tudtára a fontos családi eseményt:

— Attól tartok, barátom, hogy éppen a legostobább fiatal orvos lesz az én vőm.

— Doktor Fehér? — vágott rögtön szavába nem kis ijedtséggel a jó barát.

— Nem; doktor Fekete.

— No, hisz az nem is olyan borzasztó. Eddig kissé üres a fiu, de nincs igazad, ha azt hiszed, hogy egészen tökkel ütött. Nem tanult eleget, az igaz, de még nagyon sokat pótolhat. Majd a hóna alá nyulunk. Munkába visszük s én azt hiszem, csinálhatunk belőle valamit.

— Mit?

— Hát egyelőre segédorvost.

— Az én klinikámon ugyan nem.

— Hát majd az enyémen. Ha kezdetben jól ügyelek rá, idővel ő is csak elüti-véti ugy dolgokat, mint a többi. Aztán felébred a becsvágya a viválásra. Látni fogja, hogy az ut szabad előtte, csak akarnia kell. Megkedveltetem vele a tudományt. Rábirom, hogy kutassan s irjon valamit. Meglásd, menni fog . . . Már azt csak nem engedjük meg, hogy az én kis keresztlányom férje valami dib-báb ember legyen.

Berta és doktor Fekete eljegyzési hire már ugy jelent meg az ujságokban, hogy a fiatal doktort, mint egy nagy tekintélyü orvosprofeszszor reményteljes segédét és jobbkezét tüntette fel.

Mire pedig az esküvő is megvolt, a hymen-hir már igy kezdődött: „Dr. Fekete János a kiváló fiatal tudós, orvos-egyetemi magántanár, kinek a lépizomzati elváltozásokról irt nagybecsü munkája a tudományos akadémián is méltó feltünést keltett, ma vezette oltárhoz“ stb. stb.

Berta mindig nagyon szerette a keresztapját, de csak most ismerte meg igazán, hogy mire képes az ő érette. Ez a kedves és tudós bácsi oly derekasan és kitartóan nyulkált folyvást az ő Janikájának a hóna alá, hogy már nemcsak az egész világ, de maga Janika is kezdte elhinni, hogy doktor Fekete János kiváló uj nagyság a honi orvos-tudomány és gyakorlat terén. Sőt mi több még a szigoru papa is bevallotta már a mamáéknak, hogy ő a vejében nagyon kellemesen csalódott.

Az időtájban, a mikor az első gyerek is meglett Bertáéknál, a nagypapa-professzor egy igen magasrangu beteghez járt. A baj sulyosra fordult, a család konziliumot kivánt. A professzor maga részéről is ugy találta, hogy az helyes.

— És kihez van bizalmuk? kérdezte a családot.

A család viszont a professzor urat kérte, hogy ő szemelje ki azokat a kollégákat, a kik a jelen esetben legjobban segitségére lehetnek.

A professzor megnevezte két öreg kollegáját, de kijelentette hogy ezeken kivül még egy fiatal kollegát is szeretne ez esetbe beavatni, a kinek éleven megfigyelésére s ritka biztosságu véleményére ő sokat ad.

— Hát csak tessék azt is ide kéretni, — mondák a család részéről.

— Csakhogy nekem igen kényes dolog az, mert az a fiatal kolléga véletlenül éppen az én vőm. Pedig, nem elfogultságból mondom, ez a fiatal orvos kiválik a többi közül.

A nagy beteg családja kapva-kapott a kiváló fiatal orvoson. Hisz azért, hogy az véletlenül a professzor ur veje, csak nem engedik a kedves beteget elveszni!

Janika részt is vett a nagy konziliumban s bölcsen helyeselt mindent, a mit a többiek mondtak. Az elökelő nagy beteg szerencsésen meg is gyógyult s boldog családjának soha többé senki ki nem verhette volna a fejéből, hogy az főképpen annak a konziliumnak s abból is kivált annak a kiváló, zseniális fiatal orvostudósnak köszönhető, a kit a kezelő professzor csak azért nem akart hivni, mert az véletlenül éppen az ő veje.

Ettől fogva a kiváló fiatal orvos-tudós nélkül alig esett meg valami nevezetesebb konzi-

volt. A magyar vendéglősök megelégedéssel fogják elhagyni városunkat, a hol a társadalom minden rétege ügyük iránt oly nagy érdeklődést és rokonszenvet mutatott. Példa erre az aradi ünnepségek egész sorozata.

Előkelő, szép gazdaközönség jelent meg Gyorokon ma. Az ünnepségen részt vettek: *Fábián* László főispán, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, *Zselénszky* Róbert gróf, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, *Kossinszky* Viktor, a földmüvelésügyi miniszter képviseletében, *Barabás* Béla dr. országgyülési képviselő, *Vásárhelyi* László a Gazdasági-egylet elnökigazgatója, *Vancsó* Gyula dr. országgyülési képviselő, *Marschall* Lajos dr. *Éles* Armin, *Vajda* Lajos, *Halmay* Andor és többen.

A mai nap ünnepségeiről a sorrendben a következőkben számolunk be:

Az aradi pinczérek jubileuma.

Az aradi pinczéregylet ötvenéves jubileumát diszközgyüléssel ülték meg, melyet a Központi szálló nagytermében tartottak. A termet ez alkalommal lombfüzérrel, virággal és trikolórral diszitették fel; a zöldasztal mögött pedig az egyesület lobogója volt kitüzve. A széksorokat legnagyobbrészt hölgyek és a kongresszus vendégei foglalták le. A vendégek soraiban ott láttuk *Kristyóry* Jánost és *Edvi-Illés* Lászlót a kereskedelmi és iparkamara képviseletében, *Sarlot* Domokos főkapitányt, *Bokross* Károlyt és *Gundel* János kongresszusi elnököt.

A zöldasztalnál *Huzó* István, a pinczéregylet elnöke, *Barabás* Béla dr., *Pölzl* Miksa, *Dukesz* Vilmos és *Nagy* Lajos foglaltak helyet. Az ünnepélyt az aradi dalárda nyitotta meg a Himnuszszal, melynek elhangzása után *Huzó* István elnök emelkedett fel szólásra, hogy a diszközgyülést megnyissa. Rövid, szép szavakban üdvözölte az egybegyült közönséget és vendégeket és átadta a szót a diszközgyülés ünnepi szónokának, *Barabás* Béla dr. országgyülési képviselőnek.

Barabás Béla dr. majd háromnegyed óráig tartó hazafias szellemü beszédet mondott, melynek egyes részeit itt közöljük:

Mélyen tisztelt diszközgyülés!

Sok küzdelmes időt kellett megérnünk, hogy itt találkozhassunk ily szép számban, hogy megülhessük igazán emlékezetes ünnepélyünket.

Én, mint a társadalomnak egyik szerény tagja, aki ugyszólván csupán csak pártolója, felkarolója vagyok ennek az ügynek, — lelkem leghőbb óhajtásának teszek eleget, midőn szót emelek az aradi pinczéregylet ötven éves jubileuma alkalmával. És ez az ötven év hosszu idő. Ötven év óriási fáradalmak és küzdelmek árán megszülte az egyesületnek a kivánt gyümölcsöket.

Azután arról beszélt, hogy ő alig tudja ecsetelni azokat a benyomásokat, melyeket benne a fényes mult keltett. Figyelmezteti az egyesületet, hogy csak egyedül a nyelv az, mely összetartja az egyesület tagjait. Hiszen e hazában oly sok nyelvü ember van. De ha mindannyian az édes, zengzetes magyar nyelven beszélnek, ugy szent és elválaszthatatlan lesz köztünk a kötelék. Idézi a költő szavait: Nyelvében él a nemzet!

Majd igy végzi:

Most pedig mélyen tisztelt diszközgyülés, én eleget tettem mai kötelességemnek, midőn bátorkodtam e gyülésen csak röviden ecsetelni az egyesület 50 éves multját, egyszersmind figyelmeztetem önöket, hogy ne feledjék el magyar voltukat, ne feledjék el, hogy e hazában tettek szert dicsőségükre.

Magyar voltukat el ne feledjék még akkor sem, ha idegen emberrel állnak szemben, mert egyedül a pinczér az, aki elsősorban van hivatva az idegenek között zengzetes nyelvünket megismertetni.

A minden tekintetben szép és hazafias beszéd nagy hatást tett a jelenvoltakra. — Lelkes éljenzéssel és tapssal jutalmazták meg a szép beszédet.

Erre *Gundel* János rövid szavakban mondott köszönetet Barabás Béla országos képviselőnek a szép beszédért és különösen azért, hogy a pinczérek iránt oly nagy jóindulatot tanusit.

Erre *Huzó* István elnök rövid szavakban — megköszönve a vendégek érdeklődését — a diszközgyülést berekesztette. A Himnusz eléneklésével a szép ünnepély véget ért.

Innen az összes vendégek a *Millennium* vendéglőbe vonultak, ahol kitünő villásreggeli várt reájuk. Itt egész háromnegyed 12 óráig maradt együtt a társaság, amikor is a vasuthoz hajtattak, hogy a különvonattal Gyorokra ránduljanak.

Borkóstoló és szőlőkiállitás.

A közel négyszáz főnyi vendégsereg teljesen megtöltötte az aradi állomás pályaudvarát és most látszott meg csakugyan, hogy Aradnak mily kicsiny már ez az ódon épület. Az indulás rendszerességében és egyáltalán az egész rendezésben a fáradhatatlan *Nikolics* Döme ügyvédé a főérdem, a ki fáradtságot nem kimélve rendezte az egész kirándulást.

A vonattal *Erdélyi* Tóni czigánybandája is kiutazott Gyorokra és ugy a pályaudvaron, mint a vonaton huzta a tüzesebbnél-tüzesebb magyar nótákat.

Gyorokra megérkezve az állomáson nagyszámu, legnagyobb részt szőlősgazdákból és azok családjaikból álló közönség várta az érkezőket. A bevonulás impozáns látványt nyujtott. Elől az aradi és gyoroki czigánybandák, vig dalokat játszva, utánuk a rendező bizottság és szőlősgazdák, azután a vendégek nagy csapatja. A menetet hosszu kocsisor zárta be, a kocsikat a hölgyvendégek foglalták el.

A kis falu apraja-nagyja kigyült az utczára, hogy megbámulja a menetet.

A kiállitás a gróf *Nádasdy* Ferencz kastyának termeiben volt. A kastély bejárata lombfüzérrel és nemzetiszinü trikolórral volt diszitve, a kapu felett Aradváros szineivel ellátott tábla ragyogott e felirással:

Aradvármegyei Gazdasági Egyesület.
Borkóstoló.

Itt megérkezve már nagy közönség várta az érkezőket, kiket *Vásárhelyi* László, a gazdasági egyesület elnök-igazgatója fogadott a következő szép beszéddel:

Tisztelt Uraim!

Örömmel üdvözlöm az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület nevében Magyarország vendéglőseit s köszönetemnek adok kifejezést, az országos kongresszus intézőjének, hogy szives volt az ünnepélyek programmjába az itteni rendezett borkóstolót és szerény szőlőkiálitásunkat felvenni s igy alkalmat nyujtott arra, hogy őstermelésünk egyik legfontosab ágát közvetlen összeköttetésbe hozzuk a fogyasztókkal, miáltal van reményünk arra, hogy üdvös kapocs fog létesülni a két közgazdasági tényező között. Nem kicsinylendő ezen közvetlen összeköttetés, mert bizalommal fordulhat a vendéglős a termelőkhöz szükségleteinek közvetlen beszerzésére s ezzel egyszermint önmagát is megnyugtathatja.

A magunk részéről mindent el fogunk követni, hogy tisztelt vendégeink jól érezzék magukat.

Munkálkodásunk eredményét ime megtekinthetjük, örömmel bocsátjuk termésünket a magyar vendéglősök szakavatott kezeibe. Most pedig kötelességemnek tartom, hogy hálás köszönetünknek adjak kifejezést a nagyméltóságu magyar királyi földmivelésügyi miniszternek azon anyagi támogatásáért, melyben bennünket részesitett.

Az itt jelenlevő képviselőjét, nagyságos *Kosinszky* Viktor urat pedig mindnyájunk nevében üdvözölve, felkérem őt, hogy a ki állitást megnyitni sziveskedjék.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd végeztével *Kossinszky* Viktor, a földmivelésügyi miniszter képviselője lépett elő és a kiállitást a következő beszéddel nyitotta meg:

Nagyságos Elnök ur!

Igen tisztelt urak!

Ő Excellenciája, a földmivelésügyi miniszter ur képviseletében az elnök ur azon megtisztelő felszólitását, hogy a borkóstolót és szőlészeti kiállitást én nyissam meg, köszönettel fogadom. Mielőtt azonban ezt tenném, előzőleg még egy kedves kötelességet kell teljesitenem. Ugyanis őszinte köszönetemet kell tolmácsolnom elnök urnak s képviseletében a gazdasági egyesületnek és mindazoknak, kik a kiállitás rendezése és összehozása körül fáradoztak. Nemkülönben köszönetemet fejezem ki a magyarországi vendéglősök ezen kongresszusa rendező bizottságának, továbbá *Nikolics* Döme ügyvéd urnak is, hogy itteni munkálkodásuk programmjába, a tőlük megszokott tapintattal, ezen borvidék megtekintését és termelőinek megismerését is felvenni sziveskedtek. Mert meglehet, hogy e borkostoló és szőllőkiállitás még nem nagyjelentőségü, de a közvetlen érintkezésnek ezen módja, mint arra az elnök ur reámutatott, mindenesetre sokat ér s reménylem, hogy belőle a termelők és fogyasztók egymásnak kölcsönös és alapos megértése származik. Mint ilyet, üdvözlöm a kiállitást s kivánom, hogy rendezéséből mindkét félre igaz haszon háramoljék s a ma még szerény kezdet a kivánt sikerre vezessen. Ezek után a borkóstolót és kiállitást megnyitottnak nyilvánitom.

A tetszéssel fogadott beszéd után *Gundel* János, a kongresszus elnöke lépett elő és a magyar vendéglősök nevében köszönetet mondott a szép és szivélyes fogadtatásért és ezzel a megnyitás hivatalos része befejeződött.

Ezután a czigány zenéjének hangja mellett bevonultak a vendégek a kiállitás termébe, a hol a házi gazdák, élükön gróf *Zselénszky* Róbert, *Bohus* István báró, *Vásárhelyi* László, *Adámovics* Lázár, *Vancsó* Gyula, *Tagányi* István, *Tagányi* Sándor báró *Bohus* István és *Szontagh* Gyula fogadták a vendégeket.

---

lium. Berta papája és keresztpapája kedvéért a nagy kollegák majdnem mind szintén a hóna alá nyulkáltak Janikának s ha a kis lenézett kolléga-népség ezért irigyen dünöngött, a nagyok komoly képpel utaltak a sok nevezetes előző esetre, melyben dr. Fekete János kiválósága megbizonyosodott.

A második gyermek után Berta férje már első asszisztens volt, kiválóbb a világ minden egyéb asszisztensénél. A harmadik gyerek után bevitték levelező tagnak az akadémiába. A negyedik gyermek alkalmával jó keresztapja még azt a szivességet is megtette Bertának, hogy meghalt. Janika természetesen örökölte a tanszékét, klinikáját, praxisát és akadémiai rendes tagságát. Az igaz, — hogy nem érdemtelenül, mert már ekkorra a porczizületi bántalmak némely infekcziózus alapon fejlődő al-fajairól is adott ki egy dolgozatot, melyet a világon soha senki sem olvasott el, tán még ő maga sem.

Mit mondjak még?

Dr. Fekete Jánosnak fogata, háza, nyaralója s huszezer forint évi jövedelme lőn. Csillag lett hazánk orvosi tudományának egén. Tekintélye föltétlen s ha belép valamely nagy betegnéz, megkönnyebbül az egész család, mert érzi, hogy e kiváló orvos elől megszégyenülve menekül tova a halál.

Most már csak egy nagy gondja van. Az hogy majdan annak idején, miként fogja négy gyermeke közt a professzurát, a praxist, a klinikát, a tudományt — szóval ezt az egész gyönyörü kiválóságot igazságosan felosztani.

A hosszu folyosókon és a termekben mindenütt gazdagon megrakott asztalok várták a vendégeket. Finom ételek és kitünő italok sulya alatt görnyedeztek az asztalok. A termekben szépen diszitett állványok voltak elhelyezve, melyeken a borok és a különféle gyümölcsök voltak kiállitva. Minden egyes kiállitó állványa mellett csinos oláh fáták állottak, kik a vendégeket kiszolgálták és egyuttal a kiállitott borok árjegyzékét kinálgatták.

A tágas termek egyszerre megteltek a vendégekkel és pár percz alatt a sok kiállitott palaczkokból kiröppentek a dugók és megkezdődött a kiállitás legkedélyesebb része a borkóstolás.

A szöllősgazdák közül a következők állitották ki boraikat: Abfall Ferencz (Pankota), Avarffy Ferencz (Gyorok), Bauer Károly (Magyarád), Bentzur Dániel (Gyorok), Báró Bohus István, Lajos és László (Világos), Brendus Szilárd (Gyorok), Csernovits Diodor (Gyorok), Domány József (Magyarád, Ménes), Derecskey Károly (Pankota), Farkas Sándor (Magyarád), Feichthaller Márton (Gyorok), Ferzler Károly (Magyarád), Fendler Jenő (Radna), Haberfellner Béla (Apatelek), Halmay Andor (Arad), özv. Hartmann Jánosné (Ménes), Hermann Gyula (Arad), Kaufmann Ignácz és Mór (Pankota), Karácsonyi Gyula (Kovaszincz), özv. Károsy Ferenczné (Paulis), Kevermesi uradalom (Kuvin), Klein Béla dr. (Gyorok), Kócsa Károly (Pankota), Kocsi András (Pankota), Kocsi Jánosné (Pankota), Kotzó Károly (Pankota), Kovács Vincze (Gyorok), Korbuly Capdebo Cornélia (Kuvin), Krassó Miksa (Apatelek), özv. Laczay Józsefné (Gyorok), özv. Lászlóffy Istvánné (Apatelek), Magyary Alajos (Gyorok), Marschall Lajos dr. (Kuvin), Masznyik Dániel (Gyorok), Mihalik József (Gyorok), Nádasdy Ferencz gróf (Gyorok), Nikolics Döme (Ménes), Ransburg M. és Fia (Gyorok), Sarlot Domokos (Kuvin), Szontagh Gyula (Kuvin), Tagányi István (Magyarád) és Wolff Sándor (Gyorok).

A borkóstolás eredménynyel is járt ,amenynyiben mindjárt a helyszinén nagyobb vásárlások történtek, igy *Schitter* Vincze vendéglős 120 hektoliter fehér bort és nagymennyiségü szőlőt vásárolt *Berán* Antaltól.

A szőllőkiállitásban a gazdák közül a következők vettek részt: Báró Bohus István, Lajos és László (Világos), Halmai Andor (Arad), Hermann Gyula (Arad), Kaufmann Ignácz (Pankota), Magyary Alajos (Arad), Marschall Lajos dr. (Kuvin), Nádasdy Ferencz gróf (Gyorok), Sármezey Ákos (Gyorok), Szontagh Gyula (Kuvin) és Valerián József (Világos.)

A miniszter üdvözlése.

A borkóstoló és szőllőkiállitás alkalmával az egybegyült szőllősgazdák táviratilag üdvözölték *Darányi* Ignácz földmivelésügyi minisztert. A sürgöny szövege a következő:

Nagyméltóságu
Darányi Ignácz
földmivelésügyi miniszter urnak
Budapest.

A gyoroki borkóstolón egybegyült szőllősgazdák és vendéglősök mély tisztelettel és őszinte ragaszkodással üdvözlik Nagyméltóságodat és továbbra is kérik nagyrabecsült jóindulatát az általuk szolgált fontos közgazdasági ágak részére.

Gróf Zselénszky Róbert,
Gundel János
elnökök.

A kiállitás megtekintése után a vendégek legnagyobb része a gyoroki és kuvini szőllősgazdák vendégszerető házába tért, a hol kedélyesen töltötték el a délutánt. Este nyolcz órakor ismét az állomásnál gyülekeztek, hol vasutra szállva, egy szép nap emlékeivel tértek vissza Aradra.

Társas-estély.

Este 9 órakor a Központi-szálló termeibe gyültek a vendégek, hol pompásan sikerült társasestély volt, melynek *Huzó* István volt a főrendezője.

Az estély vidám vacsorával kezdődött, majd pedig a nagyteremben *táncz* következett, melyet nagy jókedvvel jártak a párok. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Fritz Józsefné, Göbl Ferenczné Gilg Antalné, Gruber Lajosné, Grünwald Simonné, Haunold Jánosné, Herczeg Györgyné, Kánya Gézáné, Kovács Istvánné, Kassai Adolfné, Klein Gyuláné, Karner Gyuláné, Kolb Lipótné, Lőwy Ignáczné, Lübeck Hermanné, Mayer Károlyné, Propper Lajosné, Singer Henrikné, Spitzer Mihályné, Schreyber Lajosné, Süs Frigyesné, Spitzer Frigyesné, Tőzsér Józsefné, Taczán Lajosné, Ungár Ferenczné, Varga Istvánné, Wolgomuth Sándorné, Wallinger Józsefné.

Leányok: Andrády Mariska, Czenczinger Ida (N.-Szt.-Miklós), Fritz Ilonka, Grünwald Józsa, Hudák Paula, Kiss Juliska, Lengyel Józsa, Mairanovszky Janka, Plaringer Mariska.

Az utolsó nap programmja.

Péntekre, a kongresszusi ünnepségek harmadik napjára a következő sorrendet tüzték ki:

A város és nevezetességeinek megtekintése. 1. délelőtt: 8 órakor gyülekezés a Központi-szálloda kávéházában.

2. Az aradi vár és történelmi helyeinek megtekintése.

3. Az Uj-aradi sörgyár megtekintése.

4. Az aradi vendéglősök szódagyárának megtekintése.

5. *Kremmer* József borkereskedő pinczéjében villásreggeli.

6. délután: 2 órakor gyülekezés a Fiume-kávéházban.

7. *Domány* József borkereskedő pinczéjének megtekintése.

8. Kirándulás az aradi waggongyár: — ezután pedig.

9. *Neuman* testvérek szeszgyárának megtekintésére.

10. Este bucsu *Kass* Béla sörcsarnokában.

Délelőtti rendezők: *Földesi* Lajos, *Gavrilete* Miklós. Délutáni rendezők: *Lőwy* Ignácz, *Garay* Sándor.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **A szinészeti felügyelő körutja.** Budapestről irják: *Festetich* Andor gróf, a vidéki szinészet országos felügyelője, *Mészáros* Kálmán szinészegyesületi igazgató társaságában, ma reggel hosszabb körutra indult, hogy Széll Kálmán miniszterelnök megbizásából a vidéki szinészet országos rendezése dolgában előzetes tanulmányait megtegye. A szinészeti felügyelő fölkeresi M.-Szigetet, Nagy-Károlyt, Kolozsvárt, Brassót és öt—hat kisebb erdélyi városba is ellátogat. Visszafelé Nagyváradra és *Aradra* utazik.

* **Passio-játékok Aradon.** A nyári szinház kapui ismét megnyilnak, amennyiben szomba ton és vasárnapon, e hó 16-án és 17-én egy ó-bajor passio-játszó társaság vonul be, hogy néma-kép előadásait bemutassa. A társaság harmincz főből áll, mely Jézus szenvedését és halálát mutatja be két szakaszban és tizenöt képben. A társaság ezelőtt a városligeti szinkörben játszott és a fővárosi sajtó elismeréssel nyilatkozott előadásairól. A közönségben, melynek most először nyilik alkalma itt nálunk a passio-játékokban gyönyörködni, az előadások iránt érdeklődés mutatkozik.

* **A deficzites szinigazgatók.** A *P. H.* irja: Az *aradi* szinház igazgatójának a szinügyi bizottság megengedte, hogy a páholybérletet fölemelje. Leszkay mikor ezt kérte, azt mondta, hogy a nyári szezon 30 ezer korona veszteséggel járt s a téli idényre is ráfizetett. Egy másik igazgató egy vidéki lap állitása szerint a nyáron 40 ezer korona deficzittel végezte müködését. A harmadik igazgató 26 ezer korona veszteségről beszél. Ha most már az összes deficzitet számba vesszük, körülbelül az derül ki, hogy a vidéki szinigazgatók a nyár folyama alatt legalább is egy negyed millió koronát vesztettek. És ez igy megy legalább tiz esztendő óta, ami azt jelenti, hogy az igazgatók vesztesége ez idő alatt legalább is három millió koronára rug. Mindebből az a megdöbbentő igazság derül ki, hogy Magyarország vidéki szinigazgatói a leggazdagabb emberek, mert ily óriási veszteség daczára sem buktak meg, amit pedig hasonló körülmények között nagy kereskedőházak sem tudtak megcselekedni. Arról persze, hogy veszteségeiket nagyitanák, szó sem lehet, mert igen nyilvánvaló, hogy a vidéki szinigazgatók üzlet dolgában a lehető legreálisabbak és szorosan a valósághoz ragaszkodnak.

— **Az Uránia szinház vidéken.** Számos közmüvelődési egylet meghivása folytán az Uránia magyar-tudományos szinház elhatározta, hogy ezen meghivásoknak eleget téve, ismét körutra indul. Elsősorban a borsodmegyei közmüvelődési egylet javára Miskolczon e hó közepe táján tartja előadásait, ahonnan Kassára megy majd az eperjesi Széchenyi-kör titkára, dr. Horvát Odön, meghivása folytán Eperjesen s visszatérve Egerben mutatja be érdekes előadásait. Ezen sorba következnek a következő városok: Zombor, Pécs, Kaposvár, Fiume, Kanizsa, Szombathely, Sopron, Pozsony, Losoncz, végül Szeged és *Arad*.

A szatmári testvérgyilkosság a kurián.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 13.

Mindenki élénken emlékezhetik még a szomoru szatmári szenzáczióra, amely sötét helyet foglal el az utóbbi évek bünügyi krónikáiban. *Papp* Elemért, egy tizenkét éves gimnazista fiut megölette a tulajdon bátyja, Papp Béla, csak azért, hogy egyedül örökölje atyjuk vagyonát. Uri életet akart élni, négylovas hintón járni, s a gondtalan élet utáni vágy érlelte meg *Papp* Bélában, a földbirtokosban, a tartalékos huszárhadnagyban, azt a gonosz tervet, hogy öcscsét elteszi láb alól. Ur létére, persze önmaga nem vállalkozott a véres tett végrehajtására. Sőt a gyikos háló szövését is másra próbálta bizni. Erre a szolgálatra kinálkozott egy elzüllött, korhely rokona, unokabátyja, *Papp* Zoltán. Ez a fondorlelkü ember volt a gyilkosság tervében *Papp* Béla munkatársa.

A korhely rokonnak különben is kapóra jött a dolog: igy legalább kedvére zsarolhatta *Papp* Bélát. Mesékkel tartogatta Papp Bélát, aki végre is megunta unokabátyja tétlen fecsegését, és fölbérelte a saját juhászát, *Zsoldics* Mihályt, hogy ölje meg az ártatlan fiut. *Zsoldics* nem is igen szabadkozott a tervtől s mikor Papp Béla kétezer forintot igért neki, megtörtént a galád vérszerződés.

A vén juhász egy őszi estén, tavaly november 18-ikán megtette; amit kivántak. A kékszentmártoni tanya közelében *Papp* Bélával és Zoltánnal elő.e megbeszélt s részletesen kidolgozott terv szerint megleste *Elemér* urfit, pisztolya tokjával leütötte s aztán két golyót is röpitett fejébe. Meghalt a szegény fiu rögtön. Véres teste ott maradt az országut porában egy egész nap, másnapon találták csak meg tanyai emberek.

A gyilkosság gyanuja már kezdetben *Papp* Bélára hárult, deczember 2-ikán el is fogták;

3-ikán csendőrök kisérték be *Papp* Zoltánt is, s egy napra rá *Zsoldics* is fogságba került. Hosszu vallatás következett ezután. *Papp* Béla először gőgösön tiltakozott, majd kétségbeesetten tagadott, végül megtörten vallott. Beismerte bünét *Zsoldics* Mihály és *Papp* Zoltán is

A tárgyalás május hó végén folyt le rendkivüli érdeklődés mellett a szatmári törvényszék, mint esküdtbiróság előtt.

Közel három napig tartó tárgyalás után az esküdtek bünösnek mondták ki *Zsoldics* Mihályt a gyilkosság büntettében, mint tettest, *Papp* Bélát, mint fölbujtót és *Papp* Zoltánt mint bünsegédet.

Erre a biróság *Zsoldicsot* és *Papp* Bélát *kötél általi halálra*, *Papp* Zoltánt 8 évi fegyházra itélte.

Az itélet ellen a védők semmiségi panaszt jelentettek be, amelyet ma délelőtt tárgyalt a kir. kuria I. büntető tanácsa.

A tanácsteremben ez alkalommal szokatlanul nagy közönség jelent meg.

Czorda Bódog kuriai alelnök elnökölt; a tanács tagjai voltak: *Székács* Ferencz előadó, *Geram* Jenő, *Mikó* Miklós, *Podhorányi* Gyula, *Hieronymi* Béla és *Kyers* Lajos, jegyző: Mladoniczky Nándor törvényszéki biró. A vád képviseletében *Hammesberg* Jenő korona ügyész jelent meg. Védők: dr. *Herman* Lipót (Zsoldics védője), dr. *Kelemen* Samu (Papp Béla védője) és dr. *Günther* Antal (Papp Zoltán védője.)

Czorda Bódog nyitotta meg az ülést, röviden jelezve annak tárgyát. Azután *Székács* Ferencz előadó ismertette az ügyet, s elejétől végig nagy figyelem között mondotta el a büntett részleteit, lépésről-lépésre követve azt a fonalat, amely mind szükebbre huzódott a szerencsétlen ifju áldozat körül.

Maga az esküdtszéki tárgyalás szabályszerüen folyt le. Ez ellen nem tett panaszt egyik fél sem. Csak egy semmiségi panaszt jelentett be a tárgyalás alatt dr. *Kelemen* Samu, Papp Béla védője. A tárgyaláson ugyanis dr. *Egri*, *Pappék* háziorvosa, azt állitotta, hogy *Papp* Béla átöröklésben szenved, amennyiben anyja hiszterikus, egyik nagybátyja iszákos volt, egy másik oldalági rokona pedig elmebeteg lett. A szakértők kihallgattatván, az egésznek nem tulajdonitottak fontosságot. Erre a védő azt inditványozta, hogy kérjék ki az igazságügyi orvosi tanács véleményét. A törvényszék azonban a védőnek inditványát elutasitotta. Ez ellen jelentett be dr. *Kelemen* semmiségi panaszt.

Az itélet felolvasása után *Herman* Lipót, *Zsoldics* védője, az előadás kiegészitésére még felemlitendőnek tartja, hogy *Papp* Béla egy alkalommal rá akarta birni *Zsoldicsot*, hogy borotvával vágja el Elemér nyakát.

Miután az előadó ezt a részletet is ismertette, Herman Lipót dr., Zsoldics védője lendületes beszédben kifejti, hogy nagyon szigorunak tartja védenczére nézve a halálbüntetést, mert Zsoldics, akaratának megtévesztésével, elhatározó képességének teljes leszerelésével biratott rá a testvérgyilkosságra. Büntető jogilag nem számitható terhére az emberölést gyilkossággá minősitő előre megfontolt szándék. Ő csak bünbakja volt Papp Bélának, s ezért igazságos, kegyelmes itéletet kér védenczére.

Dr. Kelemen nagyszabásu beszédet mondott semmiségi panaszának indokolására.

Ezután visszavonult a tanács itélethozatalra. Délután fél 4 órakor a tanács visszatért a terembe és kihirdette, nagy feltünést keltő határozatát, mely szerint *az összes semmiségi panaszokat elvetette.*

Holnap a kuria zártülésben fog dönteni a kegyelmi kérvények felett.

Nagy tüz Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósitójától. —

Arad, szeptember 13.

Ma délután 4 órakor a városház tornyában megkondult a tüzjelző harang. A Petőfi-utcza és Andrássy-tér sarkán álló kétemeletes nagy ház, melynek *Bing* Vilmos a tulajdonosa, lángokban állott, a padlás ablakokból óriási füstfellegek tódultak ki és csakhamar haragos lángnyelvek törtek elő. Az utczákat és a nagy teret óriási közönség lepte el, mely aggódva nézte a tüz rombolását. Kevés időre a Deák Ferencz-utczából vágtatva hajtottak a tüzoltók a hatalmas létrákkal és fecskendőkkel a tüz szinhelyére. Véletlen szerencse, hogy a nagy tolongásban nagyobb szerencsétlenség nem történt, mert a tend fentartói csak nagy későre tudták a kiváncsiak ezrétől a helyet megtisztitani.

A nagy ijedelemben kinos benyomást tett, hogy alig volt nehány tüzoltó látható. A városi tüzoltóság — mint azt egy másik czikkünkben részletesen megirjuk — vajmi kevésnek bizonyult; az önkéntes tüzoltók közül pedig csak elvétve nehányan jelentkeztek. Leginkább meglepte a közönséget az, hogy a waggongyári tüzoltóság *teljesen absentáltatta magát.* Hiteles forrásból, a tüzoltó-laktanyából azt az értesitést nyertük, hogy a waggongyári tüzoltóságot azonnal értesitették a nagy tüzről, kérve azok segitségét. A kérelemre ez volt a válasz:

— *Nagyon sajnáljuk, de nem mehetünk a tüzhöz, mert nagyon sok a dolgunk!*

Hát az bizonyos, hogy magántársulat tüzoltóságát senki igénybe nem veheti, de már mégis azt hisszük, hogy veszély idején, mikor egy egész előkelő városrész, sőt maga a szinház is tüzveszélybe kerül, az ilyféle válasz legalább is — hogy más szót ne használjuuk — nagyon különös. Különös annál is inkább, mert tudtunkkal a waggongyári tüzoltóság más esetben sohasem tagadta meg a segitséget.

A tüzesetről részletes tudósitásunk a következő:

A tüz keletkezése

Néhány perczczel négy óra előtt történt, hogy az Andrássy-téren járó-kelők a *Bing* ház tetejéről füstfelhőket láttak emelkedni. Nem egyik, vagy másik része füstölgött a tetőnek, hanem a *fedél egész felületéből sürün áradt felfelé a veszedelmet jelentő füst*, melybe magas lángnyelvek csaptak ki a padlás ablakából és a tető szegélyén.

Megfoghatatlan, hogy mindjárt ilyen nagy méretben jelentkezett a tüz, mely, amikor észrevették, már az egész padláson pusztitott. Az amugy is erősen áradó füst néhány percz alatt óriás felhőként tolult elő s barna tömegével valósággal megülte a hatalmas épületet s a kicsapó lángokat is elfojtotta. Egy erősebb szélroham — mert szerencsétlenségre a szél is fujt — elsodorta a füstfelhőt s a következő pillanatban a lángok megujult erővel törtek elő.

Az utczán járó közönség, mely igy teljesen kifejlődve látta csak meg az érthetetlen gyorsasággal támadt veszedelmet, mindenfelől oda tolult, ugy, hogy néhány percz alatt egész népáradat hullámzott a ház előtt. Bevonult a tömeg a szük Petőfi-utczába is, hol életveszélyes tolongás támadt.

Az utcza közönsége hamarabb vette észre a tüzet, mint maguk a házbeliek. Megtörtént, hogy egy-egy ablaknál a külső zaj hallatára megjelent valamelyik lakó s a tömeg láttára kiváncsian nyitotta ki ablakát, hogy a másik pillanatban rémülten csapja be. Csakhamar azután mindenki tudta, hogy veszedelem van s a ház Petőfi-utczai kapuján megjelentek a menekülő, ijedt arczu lakók. Az óriási füst láttára, mely a magas falaktól körülvett udvart átláthatatlan tömegével megtöltötte, azt hitték a házbeliek, hogy már a fejükre szakad a menyezet. Ezért sokan, főképen a nők, ahogy a lakásukban tartózkodtak, az utczára legkevésbé sem illő öltözetekben siettek ki a házból, hogy a szomszédos üzletekben keressenek menedéket. A házban levő üzleteket hamarosan bezárták, s elhagyták. Nem egy alakot lehetett látni, amint kezében a Wertheim szekrényekben őrzött pénzes vasdobozzal sietett ki a Petőfi-utczából.

A veszedelem azonban nem volt olyan közelről fenyegető, mint a hirtelen támadt riadalom. Bár a ház udvarán és a Petőfi-utczában nagyon ijesztő volt a füst. Két lépésnyire sem lehetett látni, mikor a füstfelhőt a szél lecsapta. Ez a szél, mely egyre erősödve fujt, adott okot a legtöbb aggodalomra. Félő volt, hogy a szük Petőfi-utczában az égő ház melletti *Andrényi*-féle raktár épületére, vagy a szemben lévő, nagyon is közel álló házakra csapnak át a lángok.

Az oltás.

A városháza tornyában azonnal észrevették a tüzet s meghuzták a vészharangot, ugyszintén a házzal szemben lévő minoriták templomában is.

A hatóság részéről *Ramer* István rendőrhadnagy érkezett meg legelőször kocsin, két rendőrrel. Ezután nyomban megjöttek a tüzoltók is *Sztankovits* Milos főparancsnokkal és *Panker* Viktorral, az önkéntes tüzoltók parancsnokával. A honvédség is küldött embereket, kikért *Benedikty* főhadnagy telefonált, még mikor a tüzről csak kevesen tudtak. A rendőrség részéről megjelent még *Sarlot* Domokos főkapitány, *Greén* Nándor és *Angel* István dr. alkapitányok, *Murády* Almos és *Berecz* Ferencz hadnagyok, *Babeszku* Gyula és *Masztig* Emil rendőrtisztek.

Az oltást a tüzoltók a ház belsejéből és kivülről végezték. Felsiettek a padlásra, melynek két bejárata van. Az *egyiket zárva találták* s az erős vasajtót hiába próbálták kinyitni. Hogy hol van a kulcs, a zürzavarban nem tudta senki. A másik ajtón felhatoltak a padlásra, hol füsttenger fogadta a tüzoltókat. A veszedelmes helyzet daczára *Buzáky* Gyula őrparancsnok és két tüzoltó megkisérlették az oltást. Nagy bátorsággal, hason csuszva jutottak előre a fecskendőkkel, melyeknek itt meg is látszott hatásuk. Az udvar felől négy tömlő bocsátotta a vizet az égő padlásba. A vizvezetéki csapok jól müködtek, a viz erős sugárban jött, mert a vizvezetéki telepen a gőzgépek segélyével kettős nyomást adtak a viznek.

Az utcza felől valósággal tehetetlenek voltak a tüzoltók. A két emeletes ház tetejéhez a hosszu, kitolható kerekes létrákat támasztották, egyet az Andrássy-téri oldalról, másikat a Petőfi-utczáról. Felkapaszkodtak erre a tüzoltók, de nem tudtak mihez kezdeni. Neki állt mindkét létra hegyén egy-egy ember s csákánynyal feszegette a bádog-tetőt. Ez azonban makacsul ellentállott a csapásoknak s csak nagysokára támadt akkora nyilás, hogy a fecskendőt be lehetett dugni rajta. Ekkor azután az utcza felől is olthatták már a tüzet, de alig számbavehető sikerrel. Olyan hatásu volt ez az egész külső manipuláczió az óriási házon, mint valami ünnepi próba-oltás produkcziója, melyet alaposan ki is élvezett a nagy publikum, mely az utczán kivül kiváncsian lepte meg a házak ablakait. Érdekes volt a szinház épülete, melynek erkélyén a *Lloyd-társulat* tagjai, mint valami páholyból nézték az izgalmas látványosságot.

A tüz pedig nem akart alábbhagyni. Már hat óra volt s a füst csak ugy tódult ki, mint két óra előtt, mikor a veszedelmet észrevették. Estére hajlott az idő s még mindig ujra meg ujra kicsaptak a padlás ablakain a lángok.

A közönség nagy kitartással állt ott, nem is sejtve, milyen *veszedelem fenyegeti.* Az égő ház tetején két vasrudból alkotott állványhoz kapcsolva talán *száz telefon-vezeték fut össze* s ha az állvány leszakad, az Andrássy-téren átfeszitett huzalok a közönség közé csapódva mérhetetlen szerencsétlenséget okoznak. Ez azonban nem következett be, bár az állvány rudjai erősen belesüppedtek az égő ház tetejébe.

Késő este volt már s a tető még mindig füstölgött s itt is ott is felcsillámlott a széltől egy-egy szikra.

A lakók kalamitásai.

A tüz miatt sokat szenvedtek ma a nagy ház lakói, természesen, első sorban a második emeletiek. Itt lakik *Oncu* Miklós, a „Viktória" vezérigazgatója, *Funkelstein* József, a *Roth* testvérek czég két tulajdonosa két lakásban, *Hammerschlag* tőzsde tulajdonos. Az ő lakásaiknak nem is a tüz, hanem az *oltás* ártott. A padlásba zuditott viz átáztatta a padmalyt s azon át *a szobákba csurgott,* ugy, hogy *bokáig érő vizet* találtak a lakók, mikor a tüz elmültával haza tértek.

Egyik családot éppen uzsonnázás közben lepte meg a tüz hire. Erre rémülten felugráltak az asztal mellől s ott hagyva mindent, elmenekültek. Midőn este visszamentek, a teritett asztalnál furcsa látváuy fogadta őket. A lecsurgó viz kimosta az otthagyott kávét a csészékből, de ujra megtöltötte: a tetőn átömlő lével telt meg minden csésze.

Kellemetlen dolog esett meg egy a házban lakó orvossal, ki a szomszédos Lloyd-klubban értesült a veszedelemről. Azonnal átszaladt a lakására, hol családja tartózkodott. Lihegve ért a füsttel teli lépcsőkön keresztül az ajtaja elé. Ki akarta nyitni, de *be volt zárva.* Erre erősen zörgetni kezdett, de belülről, hol családja ilyenkor, szokás szerint, délutáni álmát aludta, *semmi hang nem hallatszott.* Végre hosszas dörömbölés után megjelent az ajtóban az orvos neje, ki, midőn értesült a veszélyről, *ájultan rogyott össze.* Alig téritették eszméletre, *ujra elájult.* Elképzelhető az orvos kétségbeesése. No de azután nem lett komolyabb baj a dologból.

A lakóknak az ijedségen és káron kivül még az a kellemetlenség is kijutott, hogy az *éjjel nem aludhattak odahaza.* A rendőrség nem tiltotta el a benmaradást, miután ez veszélylyel nem járt, de a második emeleten, hol a szobákban magasan állott a viz, lehetetlen volt aludni. Az első emelet három lakója is odahagyta erre az éjszakára lakását.

A tüz oka.

Hogy miképen keletkezett a tüz, ez ideig *nem sikerült kideriteni.* Annyit tudnak, hogy a ház Petőfi-utczai részén csapott ki először a füst, de hogy mi gyult meg a padláson, nem sejtik.

Délután két órakor jártak fenn legutoljára a padláson az egyik lakó cselédei és fehér ruhát teregettek fel száradni. Ezek a cselsdek semmit se tudtak a tüz keletkezéséről.

Ezt a házat különben nem ma érte először hasonló veszedelem. 27 év óta, mert annyi idő előtt épült. Mikor még özv. *Gebhardtné* tulajdonát képezte az épület, *kétszer gyult ki* s mint a vizsgálat kideritette, mindkétszer *hibás tető szerkezete miatt.* A kéményeken gerenda volt keresztül huzva s igy támadt a baj. Akkoriban az összes kéményeket lebontották e miatt. Nem lehetetlen, hogy most is hasonló ok játszott közre.

A kár.

Egyelőre még nem lehet megállapitani a kárt, mely kétségkivül igen tetemes. Talán hat kis ház leégésével sem származik olyan károsodás, mint aminőt ez az óriási tető pusztulása okozott. A veszteség különben az *Első magyar általános biztositó társaságot* sujtja, hol maga a tető *40,000 forintra volt biztositva.*

A fedélzet minden belső fa része elégett. mig a padlás alsó gerendázata is nagyon megrongálódott. A rendkivül erős bádog burkolat azonban jól kiállitotta a „tüzpróbát." Hogy milyen erős ez a pléh-fedél, azt *Bencze* Gyula tüzoltó munkája mutatta. A nagy létra végén álló ember valóban az életével játszott, mikor a tetőbe lyukat vágott a tömlő számára. Csak óriási munka árán sikerült ez a derék tüzoltónak.

A padláson a lakóknak sok ruhanemüje oda veszett. Az *Ehrenfeld*-féle varrodának és *Münzéknek* sok fehér ruhájuk volt fenn. A lakásokba már nem hatolt el a tüz, ott a viz pusztitott helyette.

TANÜGY.

(—) **Iskolai értesités.** A beiratások az aradi kir. főgymnasiumban és állam főreáliskolában a nagy helyreállitási munkálatok miatt felsőbb intézkedéssel szept. hó 28., 29. és 30-ik napjaira halasztattak el. A rendes előadások október 1-én veszik kezdetüket.

(—) **Tanügyi értesités.** Az aradi állami tanitóképző intézetben és a vele kapcsolatos gyakorló iskolában az előadások október hó 1-én kezdődnek.

A szerb király házasságának kulisszatitkai.

(A visszautasitott herczegnő.)

— Az Aradi Közlöny tudósitójától —

Budapest, szeptember 13.

Mig *Sándor* szerb király nejével, *Dragina* királynéval a szendrődi szőlőkben a mézesheteket élvezi, addig a diplomácziai köröket még mindig váratlanul létrejött házasság előzményei foglalkoztatják. Tudvalevő, hogy Sándor király számára már évek óta kerestek megfelelő menyasszonyt, de minden puhatolódzás hiába volt, mert a családi életnek vajmi kevés vonzó példát nyujtó belgrádi konakba egy külföldi herczegleány sem óhajtott — bár királynénak — bevonulni.

Milán exkirályt azonban nem csüggesztette el a sok visszautasitás, s nem szünt meg azon fáradni, hogy fiát, Sándor királyt mielőbb megházasitsa. Csakhogy ez nem volt könnyü dolog, miért is Milánnak közremüködőkre, illetőleg tanácsadóra volt szüksége. Bizalommal fordult tehát *Waecker-Gotter* báróhoz, Németország szerbiai követéhez, a Belgrádban akkreditált külföldi diplomaták nesztorához, a kivel aztán abban állapodtak meg, hogy egy német herczegnőt szemelnek ki Sándor király számára.

Waecker-Gotter és *Bogicsevics* Milán berlini szerb követ, Milán rokona, érintkezésbe léptek több német főuri családdal s hosszas tárgyalás után sikerült nekik, állitólag a német császár támogatásával, egy szép német herczegnőt találniok, a ki hajlandó lett volna Sándor király nejévé lenni.

Szerbia kiszemelt királynéja: *Schaumburg-Lippe* Vilmos herczeg leánya, *Alexandra* herczegnő alig 21 éves s igy három évvel fiatalabb Sándor királynál, rendkivül szép és okos nőnek mondják. No meg némi hozománynyal is gazdagitotta volna királyi férjét.

Nemcsak Berlinben, de Bécsben is örömmel fogadták e házassági tervet s *Milán* király, mielőtt Karlsbadba utazott volna, Bécsben tudomására hozta a királynak és gróf *Goluchowszki* külügyminiszternek, hogy milyen nagyszerü partit sikerült neki Sándor király számára szerezni. Sándor király Alexandra herczegnővel való házassága révén rokonságba jutott volna a német császári, a dán királyi és az orosz czári családokkal s igy politikai szempontból is előnyös házasság lett volna.

Már minden elő volt készitve, hogy Vaecker-Gotter és Bogicsevics követek megkérik Alexandra herczegnő kezét, csak Sándor király üzenetét várták, a kit tudvalevőleg csak az utolsó perezben értesitett Milán exkirály, hogy milyen szép, fiatal és gazdag menyasszonyt talált számára. Kedves meglepetést akart Milán ezzel fiának szerezni, mikor a fait accomplival lépett elő s Sándor királynak csak az igent kellett volna kimondani, illetőleg a két követet felhatalmazni, hogy Alexandra herczegnőt megkérjék.

Sándor királyt meglepte atyja hire, hogy az, az ő tudta és beleegyezése nélkül feleséget keresett a számára. Épen ekkor tudta meg Sándor király azt is, hogy Dragina asszonyt, a mostani királynét, *Gencsics* belügyminiszter. Milán legbizalmasabb hive, Belgrád elhagyására kérte fel, nehogy a bekövetkezendő házasság esetén Dragina asszony a király közelében legyen. *Ez volt az a döntő pillanat,* mikor Sándor király visszautasitotta atyja, Milán exkirály kész házassági tervét s elhatározta, hogy Dragina asszonyt fogja nőül venni.

Képzelhető ez a meglepetés, a mit Sándor király eljegyzésének hire Berlinben és Bécsben keltett. A magas közbenjárók, a kik Alexandra herczegnőt és családját megnyerték a házassági terv számára, óriási mód kompromittálva voltak s ez idézte elő azt a nagy haragot, a mit Milán exkirály fiára zuditott.

Ennek a szép házassági tervnek a meghiusulása vonta maga után *Bogicsevics* tábornok berlini követ és *Mikajlovics* ezredes bécsi követ nyugdijazását s lehetetlenné tette báró *Waecker-Gotter* Németország belgrádi követének is további ittmaradását.

Kilencz tűzoltó.

— Ázsiai állapotok Aradon. —

Arad, szeptember 13.

Nagy riadalom verte fel ma délután a várost rendes foglalkozásából; a vészharangok zugtak, az emberek ijedt arczczal futottak ki az Andrássy-térre, melynek egyik legnagyobb háza padlásablakaiból óriási füstgomolyag tört elő. A nagy ház padlása lángtengerben állott és a szomszédos házakon lázasan dolgozgató munkáskarok serénykedtek az imminens veszély elhárításán.

És tényleg a veszély kétségbeejtőn fenyegetett, a lángok már csapkodtak ki a bádogtető alól és reszketve nézte az ezrekre menő embertömeg, hogy micsoda pusztitást visz végbe a fékeveszett elem.

A város központján a szinház égése óta nem volt hasonló veszélyt magában rejtő tüzeset, és azóta nem volt városunk lakosságának annyira alkalma megfigyelni, hogy a tüzoltóság intézménye megfelel-e hivatásának, kötelességének és hogy tüzbiztonsági szempontból mikép állunk tulajdonképen.

A mai tüzeset e tekintetben nagyon szomoru, sőt mondhatni kétségbeejtő állapotot tüntetett fel és elsőrendü kötelességet vélünk tel

jesiteni, ha erre a siralmas állapotra tárgyilagosan, de érdemszerint, kiméletlenül reámutatunk. Nem tulzás — sajnos — ha azt mondjuk, hogy a tüzoltás intézménye nálunk sokkal rosszabb, mint a legutolsó faluban; mert ott tüzveszély idejében a lakosság apraja-nagyja, ki mint tud, az oltásban serényen részt vesz, és száz és száz kéz iparkodik az emésztő elemet megfékezni. Ez a városban nincs meg és nem is lehet — azért kell első sorban gondoskodni hivatásos tüzoltóságról, ezért kell az önkéntes tüzoltóság ügyének a legmesszebbmenő propagandát csinálni és azt bőkezü támogatással minél szélesebb alapra fektetni.

A hivatásos tüzoltóság nálunk azonban épen elégséges arra, hogy mutatóba járjanak a városban fényes sisakkal hazafias ünnepélyek alkalmával és kordont vonjanak ilyenkor a kiváncsi nép sokszor indokolatlan visszaszoritására. De a ki azt mondja, hogy ez a tüzoltóállomány arra való, hogy baj esetén a polgárságot vagyonában, ingatlanában megvédje, az egyszerüen rossz tréfát csinál, vagy az ironia nagy mestere.

De beszéljenek a számok. Van Aradon 15 mond *tizenöt hivatásos tüzoltó*. Ebből mindennap 3 ember szabadnapos, akik tehát tüzesetnél is a szolgálat alól teljesen fel vannak mentve; 3 ember pedig inspekcziós, vagyis őrállomásán áll a laktanyában és a városháza tornyában, akik állomásukról el nem mozdulhatnak, ha a félváros tüzben áll is. Marad tehát 9 mondd *kilencz* ember. Es ez a kis csapat volna hivatva arra, hogy vagyonunkat a pusztító lángok ellen megoltalmazza.

Difficile est satyram non scribere! A mai tüzeset megmutatta, hogy micsoda segitség ez a kilencz ember. Ennek ellenében előállhatna valaki és azzal az ellenvetéssel próbálna megnyugtatni, hogy a város egyik legnagyobb és legmagasabb ház teteje állott lángokban és ime alig nehány óra mulva a tüz lokalizálva lett.

Pardon! A legnagyobb elismeréssel kell adóznunk ennek a *nyolcz* embernek, mert igazán emberfeletti erőt fejtettek ki és ügyesen, czéltudatosan és erélyesen munkálkodtak. De másrészt azt nem szabad elfelejtenünk, hogy mi játszott erősen közre, hogy ily hamar fékezve lett a vészes elem. Közre hatott, hogy a ház teteje erős, szokatlan erős bádoglemezzel volt fedve, mely a tüzet hathatósan visszanyomta és hogy majdnem teljes szélcsend uralkodott és külső behatás sem mutatkozott a láng élesztésére.

Tessék csak elképzelni, hogy a tető nem ily anyagból lett volna, hogy a szél is dühöngött volna — mivé törpült volna ez a *nyolcz* ember a fékevesztett elemmel szemben? Hiába szereztük volna be a hatalmas létrákat, a különböző tüzoltó szereket, ha nincs, aki azt szakszerüen kezelje baj esetén.

Rámutattunk a bajra és arra, hogy komoly veszély esetén ki vagyunk szolgáltatva a tüz pusztitó hatalmának. Aradváros lakossága, melynek vállát sulyos adóteher nyomja, megkivánhatja, de talán megkövetelheti, hogy vagyonbiztonsága jobb és tökéletesebb legyen. Mert ha annyi mindenfélére van pénzünk, ami talán luxus számba mehet, akkor bármikép, de elő kell teremteni a pénzt arra, hogy a fejlődött és nagyobbodott város az elemi csapásokat lehetőleg megelőzze vagy annak pusztitó erejét gyengitse.

Ezt az interpellácziót intézzük sürgősen és erélyesen Aradváros intéző közegeihez, abban a reményben, hogy a szó nem fog a pusztában elhangzani.

HIREK.

— **Strossmayer bibornok.** Az „Agramer Tagblatt" jelentése szerint *Strossmayert* a magyargyülöletéről ismert horváth főpapot ötvenéves jubileuma alkalmából *a pápa bibornokká nevezi ki.* A zágrábi ujság hirét a magunk részéről valószinütlennek tartjuk, mert királyunk aligha fogja bibornokságra ajánlani a pápának azt az embert, kit évek előtt olyan példásan megdorgált.

— **Natália képeslevelezőlapjai.** *Belgrádból* táviratozzák: Nagy feltünést kelt Belgrádban, hogy *Natália* királyné, daczára a szerb hivatalos lapban megjelent közleménynek, folytatja a képeslevelezőlapok küldözgetését, melyekre a királyi párt sértő lakonikus mondatokat ir. Ma is több ilyen levél érkezett Belgrádba. A belgrádi nőegylet tegnapi rendkivüli közgyülésén elhatározta, hogy védnökhőjének Natália helyett *Draga* királynét választja.

— **Rendreutasitott érsek.** A zágrábi katholikus kongresszusnak ma folyt ie egy csattanós utójátéka. Mint az alábbi táviratban olvasható, a király kabinetirodájából *szigoru rendreutasitás* ment *Stadler* szerajevoi érsekhez, mert a katholikus kongresszus banketjén Boszniának Horvátországgal való egyesitésére emelt poharat. Csak a minap emlékeztünk meg róla, hogy *Kállay* a bosnyák főmindenegyéb mekkora előszeretettel üzi a horvátositás politikáját s ez képezi a bosnyákok elégedetlenségének egyik főokát. A király rendreutasitó szavaiból Stadler érseken kivül tehát *Kállay* ur is kiértheti a maga részét.

Bécs, szeptember 13.

A kabinetiroda ma Ő Felsége egyenes parancsára Stadler szerajevoi érsekhez sürgős leiratot intézett, melyben az érseket a zágrábi katolikus kongresszus banketjén mondott ama beszédért, hogy Bosznia mielőbb egyesittessék Horvátországgal, — *megintik es szigoruan figyelmeztetik, hogy jövőben ily politikai nyilatkozatoktól tartózkodjék.* A leirat nagy szenzácziót kelt.

— **Idegen rendjelek.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte, miszerint *Ludvigh* Gyula miniszteri tanátsos, a m. kir. államvasutak igazgatósági elnöke, a szász-ernesztini házi-rend keresztjét, dr. *Perleberg* Arthur pénzügyi miniszteri tanácsos a királyi spanyol Izabella-rend középkeresztjét, *Szterényi* József kereskedelemügyi miniszteri tanácsos a királyi szerb Takovo-rend II. osztályát, *Libits* Adolf, József főherczeg ur ő cs. és kir. fensége uradalmi közp. igazgatója, ugyanezen rend III. osztályát, dr. *Major* Ferencz orsz. képviselő a királyi görög Megváltó-rend arany keresztjét, *Simonffy* Imre kir. tanácsos, Debreczen sz. kir. város polgármestere, a királyi szerb Takovo-rend III. osztályát, *Márk* Endre, a debreczeni ügyvédi kamara elnöke és *Vecsey* Imre, Debreczen városi tanácsnok ugyanezen rend IV. osztályát, dr. *Kovács* Gyula kir. tanácsos, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója, a bolgár Sz. Sándor-rend lovagkeresztjét, *Schandl* Mihály m. kir. államvasuti főfelügyelő a román csillag-rend tiszti keresztjét és a fejedelmi bolgár polgári érdem-rendet, *Fellner* Henrik, a pesti magyar kereskedelmi bank igazgatója és *Elek* Pál budapesti lakos, a magyar kereskedelmi r. társaság vezérigazgatója, a királyi román korona-rend középkeresztjét, *Grünwald* Manó „Nationala" bukaresti biztositó társaság vezérigazgatója, a III. oszt. bolgár polgári érdem-rendet, *Birnbaum* K. Imre budapesti portugál kir. conzul a portugal „Villa-Vicosa"-rend középkeresztjét, *Stejskal* József m. kir. államvasuti felügyelő a fejedelmi bolgár polgári-érdemkereszt IV. osztályát és a szász-ernesztini házi-rend II. oszt. lovagkeresztjét, *Gömöry* János, Szász Coburg Gotha Fülop herczeg ő fensége nyug. közp. igazgatója, a szász ernesztini herczegi házi-rend nagykeresztjét, *Przibislawsky* Adolf, Szász Coburg Gotha Fülöp herczeg ő fensége főerdésze, a fejedelmi bolgár polgári érdemrendet, *Horsky* János mérnök és vállalkozó a portugal „Krisztus"-rend lovagkeresztjét, *Drágics* Milivoj pancsovai rendőrszakaszvezető a királyi szerb érmet, *Palkovics* Ede budapesti lakos a pápai Szt. Gergely-rend lovagkeresztjét, Petrovics Szávu ujvidéki lakos a királyi szerb Szt. Száva-rend IV. oszt. jelvényét, végül *Zerkoritz* Mór bécsi lakos, a bécsi „Hotel Imperal" portása, a királyi görög ezüst érdem-érmet és a királyi szerb arany-érmet (a korona nélkül) elfogad hassák és viselhessék,

— **Jótékonyság a kongresszuson.** *Dőzsé* Döme sörgyáros az aradi kongresszus emlékére az aradi szegények közötti kiosztásra 1000 koronát, a vendéglősök nyugdij egyesületének 2000 koronát adományozott.

— **Kossuth Lajos születése napja.** A Kossuth emlékbizottsag küldöttsége ma délelőtt a jelenleg *Budapesten* tartózkodó *Kossuth* Lajos Tivadarnál járt, abból a czélból, hogy a Kossuth Lajos születése napja alkalmából rendezendő ünnepségekre meghivják. Kossuth Lajos Tivadar megigérte, hogy ugy a matinén, valamint a diszlakomán is meg fog jelenni.

— **Nagyvárad uj főjegyzője.** Nagyváradon — mint nekünk telegrafálják — ma történt meg rendkivüli érdeklődés mellett a városi főjegyző-választás. *Rimler* Károly eddigi főkapitány és *Komlóssy* József városi tanácsos közül heves küzdelem után *Rimlert* választotta Nagyvárad főjegyzőjévé a közgyülés.

— **Az ügyvédi karból.** Az *aradi* ügyvédi kamara tudatja, hogy *Halmos* Oszkár dr. ügyvédet *Arad* székhelylyel, *László* Lázár dr. ügyvédet Déva székhelylyel a kamarai lajstromba felvette, továbbá, hogy *Nagy* Ignácz ügyvéd lakhelyét Dévaról Hátszegre tette át.

— **Egy hires lovasról.** Katonatiszti és sportkörökben jól ismert név volt hosszu időn keresztül *Csávossy* Gyula, a 7-ik huszárezred főhadnagyának neve. Csávossyt néhány évvel ezelőtt valósággal ünnepelték az osztrák fővárosban. Akkor volt ez, mikor a bécs-berlini távlovaglásból Csávossy Gyula került ki első győztesnek. *Temesrárról* most azt jelentik, hogy az egykori hires távlovaglót, ki egy torontálmegyei nábob fia, a nagykikindia kir. törvényszék *gondnokság alá helyezte.*

— **Elhunyt horvát képviselő.** *Jagics* Iván plébános horvát országgyülési és tartománygyülési képviselő ma éjjel hosszu sulyos szenvedés után Zágrábban meghalt. Az elhunyt őszinte hive volt a nemzeti pártnak és különösen alapos közgazdasági ismereti által tünt ki az ebbe a szakba tartozó kérdések tárgyalásánál mindig általános érdeklődés mellett vett részt a vitákban. A temetés holnap lesz Sv. Simunban, Zágráb mellett.

— **Zajos tüntetés az egyetemi körben.** Az egyetemi körben ma este ülést tartottak, melyen a háromszáz főnyi résztvevő között kétszáz liberális volt jelen. A liberálisok azt a kérdést intézték az elnökhöz, hogy jelen van-e valaki a szünidei bizottság tagjai közül. Mikor az elnök erre nem adott feleletet, *óriási zaj támadt* a teremben. A lárma nem akart szünetelni, ugy, hogy az elnök kénytelen volt megszökni. Esti hét órától negyed kilenczig tartott a zaj, mire a liberálisok levonultak a Kossuth Lajos-utczába s hangosan abczugolták a nemzeti pártot és *Szmrecsányi* püspököt, ki a pártnak 400 forintot küldött. Végre közbeléptek a rendőrök és a tüntetésnek végét vetették. A liberálisok a nemzeti párt tulkapásai ellen a rektorhoz kérvényt nyujtottak be, melyben tudatják, hogy a választást nem tudatták szabály szerint, három nappal előbb. — *A választás holnap délután lesz.* — A választási mozgalmak miatt ma kardpárbaj volt, melyben *Fuchs* Jenő liberális és *Degré* Alajos nemzeti párti állottak egymással szem-

ben. Fuchs fejsebet kapott. Holnap vivnak meg *Reich* Dávid és *Tachy*. Ezenkivül egész csomó kihivás van.

— **Halálozás**. Vettük a következő gyászjelentést: Nagy Ottokár saját, ugy leánya Lenke, szülei Macych József és neje szül. Ulrich Jozefin, nagybátyja és nagynénje Gyuricza Károly és neje szül. Riedl Katalin, nemkülönben számos rokon és jóbarátok nevében is, fájdalomtelt szivvel tudatja a forrón szeretett s felejthetetlen jó hitvese, illetőleg édes anya, menye, unokahug és rokon *Nagy Ottokárné*, szül. *Rosenberger Gizellának* folyó évi szeptember hó 11-én d. u. fél 2 órakor életének 28-ik és boldog házasságuk 6-ik évében hosszas betegség következtében Budapesten történt jobblétre szenderültét. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó évi szeptember hó 13-án d. u. 4 órakor fognak Aradon a felső temető halottas csarnokából az ottani sirhelyen örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat a boldogultnak lelki üdvéért folyó évi szeptember hó 14-én 8 órakor fog a főt. minorita atyák templomában az egek Urának bemutattatni.

— **Régi bün**. Nyiregyházáról jelentik az alábbi regényes történetet: Özvegy *Bazsó* Sándorné férje tizenegy év előtt nyomtalanul eltünt. Az özvegy azóta közös háztartásban élt *Paroszkay* Barna tekintélyes *zalkodi* szabolcsmegyei földbirtokossal. Történt, hogy *Bodnár* János zalkodi mezőcsősz minap halálosan megbetegedvén, papot hivatott. A papnak megvallotta, hogy 1889-ben feleségével együtt látta, mikor Bazsó Sándort *Paroszkay* az özvegy mostani kedvese, hátulról lelőtte, holttestét csónakon a Tisza közepén a folyóba dobta. A bünteny nem merte elárulni, mert félt a földbirtokostól. Bodnár nem sokára meggyógyult s elmondta ugyanezt a jegyzőnek, kinek följelentésére a földbirtokost Bazsónéval együtt letartóztatták.

— **Vinga nagyközség**. *Vinga* mint *nagyközség* tegnap választotta községi képviselőit. Megválasztattak az I. kerületben: *Török* Béla főbiró elnöklete alatt Szmok Tamás, Szebin Antal, Boszilkov Florián, Csokán Gáspár, Csokán János, Gergov György, Vekov Rafael, Szobin József, Fermendzsin Miklós, Manusov Ferencz. A II. kerületben *Bolyos* Alajos szolgabiró elnöklete alatt: Dupcza József, Csulyák Ferencz, Csulyák Domonkos, Draginov Döme, ifj. Ruszoniv Péter, Draginov Demeter, Bogdanov Ferencz, Frajkov Döme, Dubcza Antal, Rankov György. Érdekes, hogy a választásban sem intelligens sem iparos választó nem vett részt. Ebből látható, hogy mily jó szivvel üdvözlik a józanabb polgárok a nagy községet.

— **Önbiráskodás**. Kisjenő lakosait borzalmas eset tartja izgatottságban. *Boár* Mitru nadabi és *Pécskán* János erdőhegyi földmivesek az aratás alatt mint részesek voltak alkalmazva egy kisjenői földbirtokosnál. A mult héten Pécskán eladta a buzáját, melyet az aratás alatt kapott és az összeget feleségének adta oda megőrzés végett. Az asszony megolvasván a pénzt, a bemondott összegnél ötven forinttal kevesebbet talált az erszényben. Pécskán rögtön gyanuba fogta Boár Mitrut, ki neki az eladásnál segédkezett. Jelentést tett a csendőrségnél e gyanujáról, kijelentvén egyuttal, hogy ha a pénzét elő nem teremtik, ugy majd ő maga fog a tolvaj felett törvényt ülni. Fenyegetését tegnap be is váltotta. Heti piacz lévén, egy korcsma előtt Pécskán a sokaság közt meglátta a gyanusitottat, hátulról reá támadt és egy *hatalmas doronggal leütötte*. Boár az ütés következtében összeesett, mire Pécskán *addig ütötte, taposta* áldozatát, mig az már mozdulni sem tudott. A piaczon tömérdek nép volt jelen *és senki sem sietett a földön fetrengő segitségére*. A szerencsétlen embert *Vékony* Albert dr. lakására szállitották, hol gyógykezelés alá vették, honnan beszállitották az aradmegyei közkórházba. Pécskánt a csendőrség letartóztatta.

— **Elkeseredett öngyilkos**. Megirtuk tegnap, hogy *Tóth* Julia, egy városi tüzoltó felesége, öngyilkossági kisérletet követett el. Felakasztotta magát, de még korán levágták. Ma kihallgatta a rendőrség, de semmi okot sem mond, amiért meg akart válni az élettől. Pedig ebbeli szándéka igen erős, amennyiben már *három izben követett el öngyilkossági kisérletet*. Mikor a kihallgatás véget ért, daczosan mondta az asszony:

— Ha majd nem vigyáznak rám, *ujra felakasztom magam*.

— **Az osztálysorsjáték** mai huzásán *20000* koronát nyert 35675 sz., *5000* koronát 1068 és 34832 sz.

— **A czár gyermekei**. A Sadusevnoje Szlovo czimü pétervári havi folyóirat czikket közöl arról, hogyan nevelik a czár gyermekeit: Olga, Tatjána és Mária nagyherczegnőket. Az egész napot ugy szólván játékkal és szórakozással töltik a kis herczegkisasszonyok a legteljesebb szabadsággal. Drága játékot nem kapnak a gyermekek. Alexandra Feodorovna, aki gyülöli a fényüzést, kereken kijelentette, hogy gyermekeinek a lelkébe az egyszerüség iránt való érzéket neveljék bele. Azokat a drága bábukat, amelyeket az angol királynő az orosz unokáinak küldözget, csak nagy ünnepnapokon adják oda, különben csak egyszerü lapdákkal, karikákkal és virágokkal játszanak a czári gyermekek. A czár és a czárné naponkint benéznek a gyermekszobába, s a czárné gyakran eljátszadozik a kis nagyherczegnőkkel. Néha megengedik a gyermekeknek, hogy a czárt a saját lakosztályában keressék fel, aminek rendkivül örülnek. A gyermekek fizikai nevelése angol mintára történik, ami tudvalevőleg az edzést jelenti. A nagyherczegnők télen-nyáron egyszerü fehér ruhácskákat viselnek kivágott ujjacskákkal és kurta harisnyát. A gyermekek szobájában mérsékelt melegség van állandóan, amely tizennégy Reaumur foknál nem lehet nagyobb. Még a legkeményebb hidegben is kikocsiznak a czár gyermekei és pedig aránylag könnyü öltözetben. A legidősebbiknek, Olgának, aki most a hatodik esztendejében van, nagy a talentuma a zenéhez és a nyelvekhez. Zongorázik, s folyékonyan beszél angolul és francziául. Az egész telet és a tavasz egy részét Carszkoje-Széloban töltik a czári gyermekek, ahol naponkint látni őket a parkban. — Gyakran ki is lovagolnak, idomitott csacsikon, amelyek iránt nagy szeretettel vannak. Kis szánjuk is van, s azon roppant szeretnek kirándulni.

— **A lángok között**. A biharmegyei *derecskei* csendőrség — mint odavaló tudósitónk irja — ritka érdekes dologban folytat vizsgálatot. Valami elvetemedett gyujtogató nyomát keresi, aki öt gyermeket akart elpusztitani a lángokban. *Berg* Mózes derecskei tollszedő házában öt talmudista tanuló, ugynevezett bocher lakott. A legidősebb köztük tizenöt esztendős. Két szobájuk volt az udvar hátsó részében, ahol a mult éjszaka virradat táján tüz ütött ki. A padláson recsegett-ropogott a gerenda a tüzben, mikor a gyermekek felébredtek. Halálos rémület fogta el őket a világosság láttára, mely a kicsiny szobákban áradt s hangos sirással akartak menekülni. Az ajtó azonban nem nyilott ki. Hiába rángatták, emelgették, a zár nem engedett. Az ablakon pedig már tódult be a fojtó füst s a lángok is becsaptak. A szerencsétlen fiuk végső kétségbeesésükben jajgatva imádkoztak, aztán torkuk szakadtából kezdtek kiabálni:

— Engedjenek ki!

— Megfuladunk!

Az udvaron már javában folyt az oltás munkája, de senki sem gondolt arra, hogy a gyermekek a lángok közt rekedtek. Ugyszólván az utolsó pillanatban hallotta meg a segitségért való kiáltozást *Bökönyi* Péter csizmadiamester, ki az oltásnál munkálkodott. Az ember gyors elhatározással rohant a lángok közé s az ajtót bedöntve, kimentette veszedelmes helyzetéből az öt gyermeket. A mint a tüz terjedésének gátat vetettek, *Fráter* Barnabás főszolgabiró személyesen látott hozzá a csendőrök segitségével, hogy a fiuk halálveszedelmének okát kifürkészsze. És csakhamar két éget kizáró módon meg lehetett állapitani, hogy a tüzet gonosz kéz gyujtotta. Kiderült, hogy a gyujtogató a gyerekek *szobájának ajtaját kivülről erős zsinegekkel bekötözte*, hogy a menekülést a lángokból megakadályozza Berg Mózes ajtaja szintén be volt kötve, de az erős férfi könnyü szerrel segitett magán s idején kimenthette a tüzből családját. A nádfödeles ház egyébként porig leégett. A csendőrség kutatja a gonosztevőt.

— **Fejedelmek kincsei**. Egy angol lap érdekes dolgokat közöl arról, miképpen őrzik a fejedelmek kincseit. Az angol királyi ékszereket, amelyeket már több izben elloptak, a Towerben őrzik, még pedig ugy, hogy a tolvajok egykönnyen hozzá ne férhessenek, a rendes őrökön kivül rendesen egy csomó detektiv is vigyáz a sokat érő kincsekre. A királyi ékszerekhez a királyné ékszerei is járulnak s csak tizenkét beavatott ember tudja, hogy hol vannak. Még nagyobb biztonság okáért minden ékszerből hamis másolatot készitenek s ha a tolvajok el is lopják az ékszereket, rendesen a hamisakat viszik el. A valódi ékkövek a Windsor Castle mélységeiben vannak s a legügyesebb detektivek őrzik. A czár és családjának ékszerei még értékesebbek. A kis Olga nagyherczegnő ékszerei meghaladják a négy millió rubelt. A pétervári palotában hatalmasan megerősitett szoba van, amelybe eddig tolvaj még nem jutott be. Itt van a kincsek legnagyobb része elhelyezve s száznyolczvan ember őrzi. Többnyire tisztek, akik nagy fizetést huznak. A czár sok ékszere azonban nem Pétervárban, hanem London és Páris bankjaiban van elhelyezve. Bulgária fejedelmi kincseit a Duna mellett épitett kis váracskában őrzik. A várban csak az őrök laknak. A kincsek értékét tiz millió márkára becsülik. A szerencsétlen véget ért Umberto kincseit nemcsak az őrök, hanem a Tiber is őrzi. Földalatti, hatalmas megerősitett helyiségben vannak, a melyet két oldalról a Tiber hullámai nyaldosnak. A persa sah kincsei megbecsülhetetlen értéküek. Tisztviselők őrzik Teheránban, s roppant szigoruan büntetik őket, ha csak egy kő is elvész.

— **Minden elveszett**. *Ebner-Eschenbach* német irónő, a kinek nemrég ünnepelték meg a hetvenedik születésnapját, szükebb körben a következő anekdotát beszélte el, a mely atyjával, báró Dubsky Ferencz kamarással megtörtént. A világtól elmaradt két öreg konzervativ kisasszony jelent meg egyszer a bécsi Burgban, hogy kikönyörögjék valami peres ügyben Ferencz császár döntését. A két leány térdre hullott a császár előtt s ugy könyörögtek hozzá. A „der gute Franz“ ezt nem tudta elviselni. Majdnem megijedve szólt a kisasszonyokhoz:

— Alljanak fel? Mi jut az eszükbe? Alljanak fel kérem.

Csakhogy ezt sokkal könnyebben mondhatta a császár, mint a hogy a folyamodók megtehették. A fölállás már nem ment oly könnyen, mint a letérdelés. A császár ugyan segitségül a kezét nyujtotta az egyik hölgynek, de az alázattal visszautasitotta a segitséget, mert soha sem mert volna uralkodója kezéhez nyulni. A kisasszonynak a kamarás segitett fölállani s ugyancsak ő mondta el a császárnak a kérdéses ügyet.

— Tudom, tudom — szakitotta félbe a császár — rendben van az ügyünk. A biróságok elutasitották a rokonokat, a kik önöket kiakarták turni a vagyonukból. Az ügyük Winkelsberger udvari tanácsosnál van. Menjenek azonnal hozzá. Ha ismét igazságtalanság történne önökkel, jöjjenek vissza hozzám. En mindig itt vagyok. Ezzel a császár visszavonult dolgozószobájába. A kihallgatási teremben csak a kamarás és a szolgálatot végző két testőrtiszt maradt. Báró Dubsky egyszerre csak heves szóváltást hall a folyósóról. Kinyitja az ajtót s ott áll az iménti két kisasszony, keservesen zokogva.

— Kamarás ur, könyörgünk, segitsen rajtunk.

Ha nem beszélhetünk még egyszer a császárral, minden elveszett.

— Önök megbolondultak, hölgyeim, ő Felsége épen most bocsátotta el önöket. Ő felsége reggel hét órától ad kihallgatást s most pont dél van. Menjenek hölgyeim.

Az idősebbik megállt. „On valószinüleg sohasem ismerte a szegénységet, kamarás ur!“

— De igen — válaszolta szelidebben Dubsky — jól ismertem. De nem szabad megtennem, értik, nem szabad. Ez ellenkezik az udvari szabályzattal.

— De szabad. Hivatkozzék csak arra, a mit ő felsége mondott nekünk: „ha valami igazságtalanság történik, jöjjenek ismét.“

A kamarás a legnagyobb zavarban volt. Két szegény teremtés boldogságáról vagy az udvari illem egy sulyos megsértéséről volt szó. Rövid gondolkodás után azt mondta a hölgyeknek, hogy várjanak reá. Aztán visszament a császár dolgozó szobájába.

— Felség, alázattal kérem bocsánatát. A két öreg kisasszony . . .

— Mit, mit akarnak még? — Kérdezte Ferencz kissé türelmetlenül.

— Nem tudom felség, csak azt mondják, hogy minden elveszett, ha nem hallgatja meg őket még egyszer felséged.

— Hát nem bánom, isten neki, engedje őket még egyszer.

Határtalan örömmel fogadta a két nő a hirt. De a dolgozószoba küszöbén megálltak; azontul már nem mertek menni. A császár ismét elmosolyodott a láttukra s jóakarólag kérdezte:

— Mivel szolgálhatok még?

— Felség, alattvalói alázattal kérjük — *hol lakik az udvari tanácsos?*

— **Baleset a Dunán.** Az este az Egenhofer-féle 25. számu kavicsos hajó valahogy léket kapott és sülyedni kezdett. A hajón levő két matróz, meg a kormányos segitség kiáltásaira azután az „Esztergom“ nevü vontatógőzös az uj országház elé czipelte s igy baj nem történt.

— **Följelentés a poloskák miatt.** Nagyon különös panaszszal jött ma egy asszony a rendőrségre. Azt panaszolta, hogy egy volt barátnője, aki a lakásába járatos volt, mikor ő nem volt otthon, egy marék poloskát tett az ágyába. A mindenünnen összefogdosott kellemetlen férgek most pokollá tették az ő otthonát, ahol azelőtt oly jól érezte magát. A rendőrség most azon töri a fejét, milyen alapon lehetne eljárást inditani a följelentett asszony ellen, aki poloskákkal manipulál. A törvény erre vonatkozólag elég hiányos és semmiféle intézkedést nem tartalmaz a poloskák tenyésztése ellen.

— **A kongresszus összes tagjait** érdekli, hogy aradi emléktárgyak, ajándékok igen czélszerüen beszerezhetők *Porter* Vilmos *specziális* koronás áruházában, a Központi szálloda épületében. Ismeretes, hogy e fővárosi mintára szervezett vállalat rendkivül jutányos árakkal a messze vidék *hirneves* bevásárlási forrása. Külön földalatti helyiségek játékszereknek.

— **Az elkeseredett suszter.** *Janik* Gábor 29 éves budapesti czipészlegény nagyon elkeseredett valami fölött s elhatározta, hogy elemészti magát. Ejfélkor a lánczhidra ment, s a mikor a közepére ért, fölmászott a karfára s a vizbe akarta dobni magát. Ep mögötte haladt egy hordár, a ki elkapta s átadta a közeli rendőrnek. Ez azután lakására kisérte.

— **Életunt pénztárosné.** *Papp* Mari 22 esztendős budapesti kávéházi pénztárosné, tegnap Barcsay-utcza 16. szám alatt levő lakásán, szublimátoldatott ivott és meghalt. Holttestét az orvostani bonczoló intézetbe szállitották, a hol ma bontották föl.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbizásokat.

A kis művésznő barátja.

Budapest, szeptember 13.

A kulisszák között ismét nagy a szenzáczió. Egyik előkelő szinház legbübájosabb segédszinésznőjéről szól az ének.

Még a mult szinházi szezon végén általános feltünést és irigységet keltettek a festett világban a valóban elragadó szépségü *Annuskának* az ékszerei. A kis pályatársak erősen faggatták is érte, kitől kapta, hogy szerezte a sok szép drágaságot.

— A kis bárótól — volt a lakonikus válasz.

Még nagyobb álmélkodás.

— Lám, hogy felvitte az Uristen a dolgát.

A kis művésznő pedig alig várta, hogy becsukják a szinház kapuit. Az utolsó előadás után pedig, mindjárt másnap egy szerelmes ifju pár zónázott el a nyugati pályaudvarról Bécs felé.

Hogy mi történt azonban, az csak most a szinház évadjának kezdetén derült ki. A szép Annuska ugyanis sápadtan, kisirt szemekkel állitott be a mult héten a szinház titkárához.

— Oh titkár ur, az égre kérem, adjon tanácsot, mit tegyek?

— Nos mi baj?

— A mult tél óta folyton a nyomomban van egy fiatal ember. Eleinte szerelmes levelekkel ostromolt, majd virágokat, kisebb ékszereket küldött, mindig egy ismert báró nevén. Azt hittem, hogy csakugyan báró, olyan előkelő volt kérem. Aztán mindent igért, még házasságot is.

En hittem neki és még juniusban elutaztam vele Gasteinba. Onnan Karlsbadba, majd Ostendébe mentünk. Vigan éltünk és boldogok voltunk másfél hónapig. Ostendéből aztán Monte-Carlóba mentünk és ott az én kis báróm elvesztette minden pénzét. Oh milyen szerencsétlennek éreztem magam. Pedig ez még semmi. Hanem a báró ekkor bevallotta, hogy ő nem is báró, hanem bankár, de nem is bankár, hanem csak annak a fia. A pénzt pedig az apja kasszájából vette ki és jó lesz, ha magára hagyom, mert még nekem is bajom lesz. Őt már ugyis keresik.

Képzelheti kedves titkár ur, hogy mit éreztem. Öngyilkos akartam lenni, de nem volt erőm. Eladtam az ékszereimet és ugy jöttem haza Budapestre. Most pedig azt hallom, hogy az én bárómat be fogják csukni. Mi lesz velem? Becsuknak engem is titkár ur? Hiszen olyan, de olyan ártatlan vagyok — és heves zokogásra fakadt.

— No ne sirjon Annuska — szólt a titkár, hanem menjen fel egy jó nevü ügyes ügyvédhez, adja elő a panaszát és az majd segit a baján. A próbákra pedig azért csak szorgalmasan járjon fel.

Azóta a kis „müvésznő“ bánatos arczczal járkel a szinpadon. A társnói pedig káröröммel dudolgatják:

Fucsos a szerelem s a nász,
Ez budapesti szokás.

*

Annuska egy hét óta minden nap ott lebzsel a vizsgálóbiró előszobájában fekete ruhában gyászfátyollal.

NAPIREND.

Szeptember 14. Péntek. Róm. kath. naptár: Szent kereszt felmagasztalása. — Protestáns naptár: Szent kereszt felmagasztalása. — Görög-keleti naptár (szeptember 1.): Egyed. — A nap kél 5 óra 21 perczkor, nyugszik 5 óra 57 perczkor. — A hold kél 9 óra 4 perczkor, nyugszik 11 óra 50 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 768·1 millimeter, délután 2 órakor 767·1 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 10·7, délután 2 órakor C° + 20·0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 1, délután 2 órakor N. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor felderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjóslás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11½—12½ óráig. Helyiség: Ereklyemuzeum helyisége melletti ülésterem.

Szeptember 15. Gőzgépkezelők és kazánfűtők vizsgája.

Szeptember 16. A „Zsránd“ kerékpáros-egyesület versenye (Brád-vagyhalmágyi országuton); tánczmulatsága (Hungária-vendéglő.) — A világosi önsegélyző-egyesület mint szövetkezet közgyülése délelőtt 11 órakor. — Az aradi szabómunkások szakegyletének tánczczal egybekötött szüreti ünnepelye (Központi szálló.)

Szeptember 23. Az aradi polgári önsegélyző-egylet mint szövetkezet közgyülése delelőtt 9½ órakor. — Kuvin hegyközség közgyülése délelőtt 9 órakor,

---

Használt iskola-könyveknél
a bekötést ingyen adom.

Használt iskola-könyvek
minden iskola részére
erős kemény kötésben
és tiszta, kifogástalan állapotban
félárban kaphatók
KERPEL IZSÓ
könyvkereskedésében
ARADON, Andrássy-tér 20. szám. (Aréna-épület.)

Használt tankönyveket cserében vagy készpénzért **negyedáron** átveszek.

A közelgő **izraelita ünnepek** alkalmára ajánlom dus választéku raktáramat a legkülönbözőbb

HÉBER IMAKÖNYVEK, MACHZOROK

és **egyéb fajtáju imádságos könyvekben**, melyeket **jutányosan** árusitok.

Kiváló tisztelettel:

2596 **KERPEL IZSÓ.**

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósitása. —

Budapest, szeptember 13.

Délitőzsde. Buzakinálat sürgető, vételkedv mérsékelt. Lanyha irányzat mellett 20.000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemü bágyadtabb. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.48— 7.49
Buza 1901. áprilisra	7.91— 7.92
Rozs októberre	6.95— 6.96
Rozs 1901. áprilisra	7.30— 7.31
Zab októberre	5.20— 5.22
Zab 1901. áprilisra	5.50— 5.52
Tengeri szeptemberre	6.44— 6.45
Tengeri októberre	—.——.—
Tengeri 1901. májusra	4.98— 4.99
Repcze szeptemberre	—.——.—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.48— 7.49
Buza 1901. áprilisra	7.91— 7.93
Rozs októberre	6.95— 6.96
Rozs 1901. áprilisra	7.31— 7.33
Zab októberre	5.21— 5.23
Zab 1901. áprilisra	—.——.—
Tengeri szeptemberre	6.40— 6.45
Tengeri októberre	—.——.—
Tengeri 1901. májusra	4.96— 4.97
Repcze szeptemberre	—.——.—

Zárul 4 órakor:	korona
Osztrák hitelrészvény	664.—
Magyar hitelrészvény	679.50
Leszámitolóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasmü reszveny	540.50
Osztrák-magyar államvasuti részveny	666.—
Közuti vasut	608.—
Városi villamos vasut részvény	290.—

Hivatalos árfolyamok
a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. szeptember 13.

Magyar aranyjáradék 4%	96.10
Magyar koronajáradék 4%	90.70
Magyar arany 4½%	100.—
Magyar ezüst 4½%	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	90.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötveny	92.50

Szeszüzlet.

— Szeptember 13. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomitott szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter %. beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék 11 korona métermázsánként.

—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 13. —

Magyar elsőrendü: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban ——— fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 96 — 97 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 95 — 96 fillérig. Fiatal könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 96 — 98 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig. Könnyü páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 95 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 94 — 95 fillérig. Könnyü páronkét 240 kilogrammig terjedő sulyban 93 — 94 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéslétszám. Szeptember 10-én volt készlet 39694 darab, szeptember 11-én fölhajtatott 322 darab, szeptember 11-én elszállittatott 599 darab, szeptember 12-én maradt készletben 39417 darab. Uzlet: Változatlan.

CSARNOK.

Királynék.

(Vége.)

III.

As olasz királynő.

I. Umbertónak felséges nejét nézve, senki sem hinné, hogy már 49 éves. Arcza szabályos vonásaival s kifejezésével megőrizte az ifjuság frisseséget s testalkata, a mely prototypusa volt a karcsuságnak, az idő folyamán nem vesztette el a körvonalak finomságát. A mióta férjhez ment Olaszország meggyilkolt királyához, a ki akkor (1868) trónörökös volt, az anya és feleség kötelességei igényelték minden figyelmét és gondját s teljesen ezeknek szentelte magát. Umberto herczeg Victor Emánuel halála után az olasz trónra emeltetvén, a királynői kötelességek arra kényszeritették Margitot, hogy részt vegyen az udvar czeremóniáiban, de mivel nem szereti a nyilvános szereplést és pompát, csak akkor vett részt a hivatalos aktusokban, a mikor jelenlétére okvetlen szükség volt. Gyermekeinek kora fölmentette a szorgos és kicsinyes gondoktól és igy némi időt szentelhetett a zenének, a mely kedvencz foglalkozása; intim konczerteket rendezett, a melyeken csupán azok vettek részt, a kiket szeretetével és bizalmával tüntetett ki. Már Chetté, a Rue Blasse hires szerzője, a királynő hires mestere és néhány más nagyhirü müvész hozzájárult e családi mulatságok kellemessé tételéhez, a melyek Ő felsége életének legnagyobb örömeihez tartoztak. Lehet mondani, hogy évek óta ezek a konczertek az egyedüli ünnepségek, a melyeken az özvegy királyné részt vesz; kivéve azt a két évi fogadást, a melyet az udvari etikett megkövetelt, s azt a fogadást, a mely specziális jelleménél fogva olyan, hogy attól el nem maradhatott. Ellentétben ezzel a hajlamával, a mely jellemének harmóniájára mutat, e másik ismeretes hajlama olyan, a mely inkább egy nyugtalan szellemnek, mint egy nyugodt temperamentumnak a sajátsága szokott lenni. A királynő szenvedélyes turistanő és nagyon gyakran rendez kirándulásokat, különösen a magas Pia-Montera. Peccoz báró háza szokott ily alkalmakkor Ő felsége rezidencziája lenni; de jelenleg egy villát épittet, a melyben néhány időszakot szándékszik eltölteni. Némely gyanakvó szellem azt állitja, hogy nem csupán a hajlam az, a mely a királynőt arra készíteti, hogy gyakori kirándulásokat tegyen az Alpeseken. Sőt némelyek azt merik hinni, hogy az igazi ok az, hogy a királyné attól fél, hogy nagyon elhizik ha nem szenteli magát egy folytonos testgyakorlatnak. E kirándulások alkalmával Ő felsége, egy az övén csattal megerősitett blouzet, rövid szoknyát, vasszegü csizmát visel. E ruházatot kiegészíti egy kis kalap, melynek a formája olyan, a minőt az alpesi ezredesek viselnek s a melyet egy toll ékesit. A királyné izlése nagyon egyszerü, mit bizonyit az, hogy nem a királyi, hanem egy közönséges páholyból nézi végig a konczerteket vagy az opera előadásait és hogy állandóan gyalog jár egy udvarhölgyének kiséretében. Határozott pártfogója a müvészeknek; meglátogatja őket műhelyeikben, csodálja müveiket és dicséretével tünteti ki, vagy esetleg meg is veszi azokat. A nép nagyon szereti királynéját, a ki kegyével és jótéteményeivel elárasztja őt és mindőn férje társaságában megjelent, föltünő az ellentét, a mely az uralkodó szigoru ugyszólván vad arcza, — a melynek a sürü bajusz harczias kifejezést adott — és a királyné nyugodt, angyali arczkifejezése között van. Ugy tartják, hogy a királyné mosolya a legnyájrsabb egész Olaszországban.

VI.

A portugál királyné.

Az európai uralkodónők között Amélia d'Orleans egyike a szépség legméltóbb képviselőinek. Arczvonásai anyjára, a párisi grófnőre emlékeztetnek s feltünően nyájas s édes tekintetü szeme, dus hajzata, testalkatának karcsusága, egész megjelenésének előkelősége olyan, hogy nem nézhetni rá csodálat nélkül. Kitünő müvészi érzéke van, csodálatosan rajzol és fest s társalgásából kitünik, hogy nem mindennapi müveltséggel redelkezik. Kevésbbé szereti a mulatságokat, ünnepélyeket. Midőn I. Károly királylyal való házassága révén Portugália trónjára lépett, nem mindjárt nyerte meg népe szeretetét. Mivel az előbbi királyság alatt bőven részesültek a kegyben és a jutalomban, a kitüntetettek nagy része Pia királynőhöz való ragaszkodásával akart tüntetni, nem részesitvén rokonszenvében Amélia királynőt. A nép hiuságának hizelgett az előbbi udvar vakitó fénye és lehetetlennek tartotta, hogy az anyakirálynét az uj királyné helyettesitse. De ez a tévedés rövid ideig tartott. Amélia királyné nyájassága, müveltsége, szépsége, ifjusága csodát müvelt s lassankint megnyerte népe tiszteletét. A félsziget 2 udvarában meghonosodott szokás szerint Amélia királyné kihallgatáson fogadta mindazokat, a kik kihallgatást kértek s mindenkor igyekezvén bajaikon segiteni, elérte azt, hogy a népszerüségnek és hálának aureolaja környezi, a mely nagyban hozzájárult ahhoz hogy a nép szivét végleg meghódítsa. A lissaboni pompázó életnél jobban szereti a czintrait. A penyai kastély örökzöld kertjeivel, tájainak ragyogó panoramájával sokkal jobban tetszik neki, mint királyságának fővárosa: a nyugod és békés élet, távol a tevékenységtől és etiquettetől harmonizál jellemével. Ha Cintrában van, az idő gyorsan telik a gonddal, melyet gyermekeinek a nevelésére fordit, a melyet férje kiséretében gyalog vagy lovon tesz és a festészettel, a melyre annyit időt fordit, amennyit anyagi kötelességei megengednek; olykor intim családi körben egy-egy crouetq partit is játszanak. Némelykor a királyné hirtelen megjelen a cintrai palotában, ahol az anyakirálynő és Don Alfonso infans laknak. A Penya, amely gothikus architeklurájánál és vegetatiójánál fogva tündérálomhoz hasonlit, a legjobban illik érdekes arczához e királynőnek, aki szépségénél és előkelőségénél fogva az antik és szellemes castiliai nőkre emlékeztet.

V.

Vilma királyné.

A legfiatalabb az európai uralkodónők között. Két évvel ezelőtt lépett Hollandia trónjára és még nem töltött be husz tavaszt. Atyjának, III. Vilmos királynak halálakor, a ki 62 éves korában másodszor Emma de Waldecky Pyrmont szép herczegnőjével lépett házasságra, a melyből 18 hónap mulva Vilma született, — az ifju özvegy gyakorolta a regensséget és minden figyelmét és gondját a korona és az anyaság szent kötelességei között osztotta meg. A trónörökös nője, a kit guldrei dajka nevelt, 10 éves korában nem volt teljesen egészséges és az udvari orvosok az tanácsolták fenséges anyjának, hogy vigye el lányát hegységes vidékekre, a hol tiszta levegőt szivhat. Ettől kezdve gyakoriak voltak az utazások a, melyeket a régens-királyné leányával Svájczban és Savoyában tett s ugyancsak gyakoriak az alpesi kirándulások, a melyek révén elérte azt, hogy Vilma annyira megerősödött, hogy 16 éves korában az ország legerősebb leányaihoz tartozott. Azok a fényes ünnepségek, a melyekkel a szép Vilma trónra léptét megülte, tanusitja azt a nagy szeretetet, a melyet a hollandiak az oráni ház örökösei iránt érznek, a mely ház a dicsőségnek, boldogságnak és gazdagságnak annyi napjaival ajándékozta meg őket. Gyermekkorában és ifjuságában Sassan Vilma nagyon is egyszerü izlést és oly jellemvonásokat mutatott, a melyekkel megnyerte népe a szeretetét.

Emma királyné gyakran öltöztette az ország tipikus ruhájába, a mi hizelgett a nép hiuságának s növelte azt a rokonszenvet, a melyet már jóságával ébresztett a leendő királyné.

Gyermekkorában Vilmának két hü barátja volt: egy Swell-nek nevezett szép kutya, melyben nagy gyönyörüsége tellett és egy kis pony ló, a mely, mint kutyája, állandóan kisérte. A fiatal királynő némely biographusa kedvencz foglalkozásául a biciklizést emlitette, de semmi sem állt távolabb az igazságtól, mert Vilma királynő nemcsakhogy utálja ezt a sportot, hanem mély antipathiát érez azok iránt is, kik magukat rávetik. A festészet az egyedüli, melynek némi időt szentel, de mivel müveinek igen relativ becset tulajdonit, sohasem egyezett bele, hogy azok nyilvános kiállitásokon szerepeljenek. Házasságról, mely megszilárditsa a trónt s örököst adjon a királyságnak, semmi pozitivet nem tudhatni. Beszélték Bernát szász-weimari herczegről, a ki hadnagy a porosz hadseregben, hogy igényt tart a királynő kezére, de mivel ama látogatás óta, mely e hirekre alkalmat szolgáltatott, a dologról nem volt szó, azt lehet hinni, hogy semmi sem történt e fontos ügyben, a melyben az érdekelt, valamint az anyakirálynő is azt akarják, hogy a sziv játsza a főszerepet.

IDEGENEK ARADON.

— Szeptember 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Havas Jenő utazó Budapest. — Klein Dezső utazó Budapest. — Gösler Adolf utazó Bécs. — Brüll László utazó Budapest. — Sester Károly birtokos Budapest. — Guttmann Mór utazó Budapest. — Füzesséry Jenő birtokos Makó. — Klein Ignácz utazó Budapest. — Gellért Adolf utazó Budapest. — Krémer János kereskedő Décs. — Kardos Sámuel mérnök Makó. — Kohn József utazó Budapest. — Braun Imre utazó Budapest. — Klein Dávid utazó Budapest. — Luderer János magánzó Bécs. — Balázs Sándor magánzó Szeged. — Révész Márton utazó Budapest. — Hecht József utazó Bécs.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé indul:		**Budapest felől érkezik:**	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		**Erdély felől:**	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e,	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat delelőtt	8,08
Temesvár felé:		**Temesvár felől:**	
Személyvonat reggel	6:20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		**Szeged felől:**	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		**Brád felől:**	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

A legnagyobb vidéki napilap most az

ARADI KÖZLÖNY

Tökéletesen pótol minden fővárosi lapot. Arad-, Csanád-, Békés-, Temes-, Torontál- és Hunyad-megyékben már

a kora reggeli órákban

hirül viszi mindazt, amit a budapesti lapokból csak délután olvashat e vidék közönsége.

Az ARADI KÖZLÖNY

megjelenik naponta **12—14** oldalon, vasárnap **24** oldalon.

Előfizetők kedvezményei:

Minden ujonnan belépő negyedéves előfizető ingyen és bérmentve kapja meg **Petőfi Sándor** összes költeményeit diszkötésben. (Mig a készlet tart.)

Minden előfizető értékes és diszes könyvajándékot kap karácsony napjára.

Minden előfizető ingyen kapja vasárnaponkint az **„Ország Világ“** czimü képes hetilapot, ha kezelési és postaköltség fejében negyedévenkint 75 krt beküld az Aradi Közlöny kiadóhivatalának.

Gyüjtők kedvezményei:

Aki az Aradi Közlönynek 1 negyedéves előfizetőt szerez: ingyen és bérmentve kapja meg **Muray Károly** pompás adomagyüjteményét.

Aki az Aradi Közlönynek 3 előfizetőt gyüjt: igyen és bérmentve kapja meg **Bartók Lajos „Téli Regék”** czimü diszmüvét, melynek bolti ára 30 korona.

Aki az Aradi Közlönyek 5 előfizetőt gyüjt: ingyen és bérmentve kapja meg **Mikszáth Kálmán „Jó palóczok“** czimü nagyszerü diszmunkáját, melynek bolti ára 50 korona.

Október elsején belépő negyedéves előfizetőknek, ha az előfizetési összeget szeptemberben beküldik: a lap a beküldés napjától októberig ingyen jár.

Beküldött czimekre tiz napig küld mutatványszámokat

Az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

Kiadó lakások.

Egy földszinti, két utczai és egy udvari szobából álló lakás,

továbbá az első emeleten egy négy szobából álló

utczai lakás

hozzátartozóval f. évi november hó 1-től **kiadó**

Eötvös-utcza 17. sz. a.

Mindkettő igen alkalmas irodahelyiség is volna. 2714

Irnok

800 korona évi fizetés és lakás élvezete mellett

alulirottnál

alkalmazást nyerhet.

2704 **Mladin György,** körjegyző, Silingyia.

Vendéglősök figyelmébe!

Vidéki megrendelések azonnal továbbittatnak!

HOL?

vásárolható legjobb és legolcsóbb

háztartási, szálloda, vendéglő és kávéházi berendezés

s minden más e szakmába vágó czikk.

HAJEK ANTAL

üveg- és porczellán-kereskedésében 2710

Forray-utcza. **ARAD.** Üveg-udvar.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Állami koronával ellátott üveg-edény!

Városi és megyei telefon szám: 394. Városi és megyei telefon szám: 394.

Az Arad szab. kir. város védnöksége alatt álló

Schreyer ZENE-CONSERVATORIUMBAN

mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészitő iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.) a beiratások augusztus hó 27-től szeptember hó 15-ig minden napon d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig tartatnak.

Az intézet nagyszabásu szervezete, a tanári kar magas és sokoldalu képzettsége, valamint a legalaposabb és legczélszerübbnek bizonyult tanrendszer a Schreyer zene-conservatoriumnak az országos magy. kir. Zeneakadémia után az első helyet biztositja.

Tanittatnak mint főtanszakok: zongora, hegedü, mélyhegedü, gordonka, gordon czimbalom, orgona, minden fuvóhangszer és magánének. Mint melléktárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, aesthetika, magyar irodalom, karének, zongora összjáték, kamara zene, zenekar iskola és zenemódszertan, **ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapesten.**

TANÁRI KAR:

Schreyer Harry, zongora kiképzés, ének és módszertan.
Unger Mór, hegedü, közép- és kiképző osztályok, karének, zenekariskola.
Sperber Frigyes, hegedü, mélyhegedü, kam.-zene.
Müttermüller József, gordonka, zongora és kamarazene.
Odry Lehel, ének, hangképzés.
Békéssy Ferencz, ének, elméleti tantárgyak.
Schreyer Jakab, **Szilágyi Gyula** } zongora és zong. összjáték.
Uresch B., fuvóhangszerek.
Siebert Hermina, ének, hangképzés.
Müttermüllerné Lengyel Erzsi, **Klein Sándorné**, **Bayer-Bettelheim Ida,** felügyelőnő } zongora.
Purcsi János, czimbalom.
Herczeg Róza, **Hegyessy Gizella** } segédtanitónők.

Tandij egy évre az alsó osztályban 50 frt, a felső osztályokban **60 frt,** fuvóhangszerekre **10 frt,** a mely összeg mindenkor előrefizetendő, kivánatra fél, negyedévi, sőt havi részletekben is.

Beiratások augusztus hó 27-től szeptember 10-ig d. e. 9—12-ig és d. u. 2—6-ig a Schreyer zene-conservatoriumban (Szabadság-tér 21. sz. a. Lengyel-féle ház) történnek. **Beiratási díj 5 frt.**

Az igazgatóság figyelmeztetni kivánja saját érdekükben, ugy a mult évi, mint az ujonnan jelentkező növendékeket, hogy **a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett** beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.

Az igazgatóság: 2379

Schreyer Harry. Unger Mór. Müttermüller József. Sperber Frigyes.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.